

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ฉบับทบทวน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน ๒๕๖๒

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งจะใช้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ ช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ และหลังจากการประกาศใช้ ทุกส่วนราชการจะต้องนำมาเป็นแผนหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาฯ ๑๒ ทั้งนี้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาค จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) เพื่อรองรับการพัฒนาด้านการเกษตรในระดับจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้จัดทำแผนฯ ดังกล่าว โดยนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในทุกมิติจากผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร ที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ มาประมวลผล และวิเคราะห์ศักยภาพ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ดำเนินการตามหลักทฤษฎีและเทคนิคทางวิชาการ เพื่อให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย อย่างเป็นระบบ สามารถนำไปจัดทำรายละเอียดในการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาภาคเกษตรของจังหวัดต่อไป ทั้งนี้ แผนงาน/โครงการที่เสนอได้ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ที่ให้การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทราในครั้งนี้ เป็นอย่างยิ่ง

คณะผู้จัดทำ

กันยายน ๒๕๖๒

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ	
ที่มา	๑
ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ	๒
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา	
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา	
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๒๕
ข้อมูลด้านการเกษตร	๓๖
การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา	๕๑
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์	๕๕
ของจังหวัดฉะเชิงเทรา	
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์	๕๗
ของจังหวัดฉะเชิงเทรา	
การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๖๓
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา	
วิสัยทัศน์	๖๗
พันธกิจ	๖๗
เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๖๗
ประเด็นยุทธศาสตร์	๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)	๖๘
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	
ของจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑	๗๒
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒	๗๒
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓	๗๔
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔	๗๕
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕	๗๖
คณะผู้จัดทำ	๗๗
ภาคผนวก	ก-ค

สารบัญตาราง

ตารางที่

๑. ปริมาณน้ำฝนปี ๒๕๕๑-๒๕๖๑	๒๘
๒. จำนวนพื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่อื่นๆ รายอำเภอของจังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๑
๓. การแบ่งเขตการปกครองจังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๑
๔. จำนวนประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๒
๕. พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน	๓๓
๖. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP ๑๖ สาขา)	๓๕
๗. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๖
๘. การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๑	๓๗
๙. รายชื่อพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๗
๑๐. ข้อมูลแหล่งรับซื้อและสหกรณ์การเกษตร	๓๘
๑๑. ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๙
๑๒. ราคาผลผลิตด้านพืชที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา	๔๙
๑๓. ราคาผลผลิตด้านประมงที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา	๔๙
๑๔. ราคาผลผลิตด้านปศุสัตว์ที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา	๕๐
๑๕. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา	๕๙
๑๖. TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๖๓

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติ ที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้ในท้ายที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาพัฒนาการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๓ การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา

^๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัว

รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๒.๓.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่หาได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๓.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าและพัฒนา รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๓.๓ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๓.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อ ต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๓.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๓.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง^๔

๒.๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยแก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรुक้าเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รูก้า และออกมาตรการป้องกันการใช้ที่ดินในครอบครองของผู้ที่มีไม่เกษตรกร ใช้เทคโนโลยี

ดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ที่ทันสมัย แก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจนอันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๒.๔.๒ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร รวมทั้งแก้ปัญหาหน้าท่วมในฤดูฝนทั้งที่ท่วมเป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่ และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรง ดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี ๒๕๕๔ และหาวิธีที่จะแก้ปัญหาหน้าท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลงโดยเร็ว ไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ ๑ ปี และในด้านเกษตรกรรมดำเนินการใน ๒ เรื่องใหญ่ คือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแบ่งเขตเพื่อปลูกพืชผลแต่ละชนิด และการสนับสนุนให้สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ซื้อพืชผลจนถึงการแปรรูปและการส่งออกได้ แล้วแต่กรณี เพื่อให้สหกรณ์เป็นผู้ค้าขายสินค้าเกษตรรายใหญ่อีกรายหนึ่ง ซึ่งจะช่วยคานอำนาจของกลุ่มพ่อค้าเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความสมดุลมากขึ้น

๒.๕ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๕

๒.๕.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทย เป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกร จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply)

ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมาก เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษากฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๕.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

(๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี
- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
 - ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ
- นวัตกรรม**
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
 - พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
 - ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
 - ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
 - บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
 - สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ
- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
 - ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เกษตรแปลงใหญ่ คือ วิธีการหนึ่งในการเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขันของหน่วยผลิตด้วยการคำนวณทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หรืออีกนัยหนึ่งคือการบริหารความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณการผลิต/ขนาดการผลิต เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี (พันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องจักรกลทางการเกษตร และเทคโนโลยีสมัยใหม่) การจัดการด้านการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของธุรกิจ คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างกำไร ความมั่นคงของกิจการและการเติบโต และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ วิธีการจัดการความรู้อย่างหนึ่ง เพื่อให้เกษตรกรที่ต้องการความรู้ ได้รับความรู้และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้พร้อมรับการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยใช้สถานที่ที่เป็นที่ตั้งของแปลงเกษตร/ฟาร์ม ซึ่งเกษตรกรที่เป็นเจ้าของมีความรู้ความสามารถในการผลิตในระดับที่เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรอบบริเวณได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Knowledge Center)

๓. พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการ Smart Farmer คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรเกษตรกร (Human Resource Development) หรือการพัฒนาและส่งเสริมขีดความสามารถของเกษตรกร ให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ

มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำอาชีพเกษตรกรที่ดีขึ้นในปัจจุบันและอนาคต เช่น การฝึกอบรม การศึกษา การสอนงานและให้คำแนะนำ (Coaching and Mentoring) และการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ การเรียนรู้ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จ และจะต้องดำเนินการพัฒนาอีกต่อไปเรื่อยๆ ตลอดเวลาที่ยังมีชีวิต

๔. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-map)

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม คือ วิธีการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยการวางแผนและจัดการให้พื้นที่เกษตรของประเทศที่มีความแตกต่างกันด้านดิน น้ำ และอากาศ ในแต่ละภูมิภาคให้สามารถสร้างรายได้จากการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับประเภท ชนิดพันธุ์ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตคุ้มค่าการลงทุน รวมทั้งการจัดการให้ปริมาณและคุณภาพสินค้าเกษตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๕. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน (GAP)

ความปลอดภัยด้านอาหารหรืออาหารปลอดภัย (Food Safety) คือ อาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษและไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และมาตรฐานสินค้าเกษตร คือ ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะต่างๆ ของตัวสินค้าเกษตร วิธีและขั้นตอนการผลิต รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัยมาตรฐาน ทั้งนี้ ในแต่ละประเภทประกอบด้วยมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานระบบ

๖. เกษตรอินทรีย์

ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (Organic Products) คือ ผลิตภัณฑ์จากระบบการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) ซึ่งปลอดภัยจากสารเคมีและการปรุงแต่งโดยสารสังเคราะห์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในทุกๆ ขั้นตอนการผลิต การแปรรูป และการเก็บรักษา และเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) คือ ระบบการเกษตรที่ผลิตอาหารและเส้นใยด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยเน้นหลักการปรับปรุงดิน การเคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศการเกษตร

๗. ตลาดสินค้าเกษตร

ตลาดสินค้าเกษตร คือ การที่ผู้ซื้อ ผู้ขาย มีการตกลงซื้อขายสินค้าและบริการร่วมกัน รวมทั้งปัจจัยการผลิต ซึ่งจะมีความหมายรวมถึงตลาดภายในประเทศ ตลาดขายส่ง ตลาดขายปลีก ตลาดต่างประเทศ ตลาดผลผลิต ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า รวมถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ทั้งนี้ ลักษณะโครงสร้างตลาดที่สำคัญ ประกอบด้วย ลักษณะตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

๘. การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน มีการคำนวณโดยหลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี และมีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ

๙. แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร คือ วิธีการบริหารจัดการสมดุลของอุปสงค์และอุปทานข้าวของประเทศ (Demand-driven Supply Chains) โดยวิเคราะห์คาดการณ์ปริมาณความต้องการของตลาด

(Demand Side) เพื่อนำมาบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ทั้งด้านปริมาณใน ระยะสั้นและในระยะยาว

๑๐. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การบริหารจัดการน้ำ หมายถึง กระบวนการ (กรรมวิธี) จัดการน้ำ ซึ่งโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนา การจัดสรรและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ รวมถึงลดถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้คงอยู่และมีใช้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากทรัพยากรน้ำ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้หมดไป และการบริหารจัดการน้ำต้องเป็น “การจัดการแบบบูรณาการ” หรือไม่ก็ “การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน”

๑๑. การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร คือ วิธีการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าถึงเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนได้มีโอกาสศึกษา ทดลอง และเรียนรู้การใช้ประโยชน์ผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่เกษตรสมัยใหม่ โดยสนับสนุนเครื่องจักรกลผ่านสถาบันเกษตรกร

๑๒. การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ

การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ คือ การพัฒนาองค์การ (Organization Development) ของสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/องค์กร รวมทั้งการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าในรูปแบบสหกรณ์

๑๓. ธนาคารสินค้าเกษตร

ธนาคารสินค้าเกษตร คือ สถานที่ที่ทำหน้าที่รับฝาก ถอน ให้ยืม หรือแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตร รวมถึงปัจจัยการผลิต (พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้วยเกษตรกรเอง ในรูปแบบองค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

๑๔. การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร คือ วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt restructuring) และเพิ่มระดับความสามารถในการชำระหนี้สินของเกษตรกร

๑๕. การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน

การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน คือ วิธีการรองรับกฎระเบียบ IUU เพื่อยืนยันว่าสินค้าประมงที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ไม่ได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสม

๒.๗ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕)
ฉบับทบทวน^๖

ภาคเหนือ

“ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง”
ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืนและกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม
๒. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษและการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค
๓. ยกฐานะเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง
๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลสุขภาพอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ
๕. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงานในปี ๒๕๕๙ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๗๗,๓๑๖ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๕ ของผลิตภัณฑ์ภาค ผลผลิตเกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงานในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นการทำการเกษตรแปลงใหญ่ที่ยังมีการใช้สารเคมีสูงสำหรับการผลิตพืชผักและผลไม้ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนบน โดยระบบการผลิตปรับสู่เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ซึ่งอยู่ในระดับเกษตรอินทรีย์ตามวิถีพื้นบ้าน แต่มีแนวโน้มขยายสู่เชิงพาณิชย์ พืชอินทรีย์สำคัญ ได้แก่ ชาอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ข้าวอินทรีย์และข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในจังหวัดเชียงราย พะเยา และเชียงใหม่ รวมทั้งพืชผักและผลไม้เมืองหนาว
๒. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ ขณะที่จังหวัดในภาคเหนือตอนบนมีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขา และมีขนาดฟาร์มเล็กมากประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์
๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๕๙ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๘.๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙.๐๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั่วประเทศ พื้นที่โครงการชลประทานของภาคเหนือร้อยละ ๗๐ อยู่ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๒๗.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้งและชะลอน้ำในฤดูฝนไม่ให้ความชุ่มชื้นผลเสียหาย

^๖ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม). แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน.

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
๒. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายใน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
๕. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
๖. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่รูปแบบการผลิตยังอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จึงมีผลผลิตต่ำ โดยในปี ๒๕๕๙ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๙๒,๐๑๗ ล้านบาท พืชหลักของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ โดยผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุอันตรายทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง มากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี

สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (ยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด แต่ขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนเกือบท่ำสุดของประเทศ ในปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๓.๘๗ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของประเทศ โดยพบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุด คือ จังหวัดในบริเวณตอนล่างของภาค มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๒๖.๔๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ ของภาค สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๒๓.๔ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์มถือครองต่อครัวเรือน ๒๕.๓ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา หนองคาย เลย และหนองบัวลำภู มีเนื้อที่ถือครอง ๓๒.๒๘ ๓๑.๙๐ ๓๐.๐ และ ๒๖.๐ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาค ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๗.๕๑ ๑๘.๖๔ และ ๒๐.๐๙ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

๓. **พื้นที่ชลประทานน้อยกว่าทุกภาค** โดยมีเพียง ๗.๓๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ ของพื้นที่เกษตร ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๑.๙ ผลผลิตการเกษตรของภาคขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ประกอบกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร ในพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๕ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๔ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด รองลงมาพื้นที่ตอนล่างของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๓.๙ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ยโสธร มีสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๒ และ ๑๑.๑ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัดตามลำดับ

ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง
๒. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ และสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค
๓. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
๔. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
๕. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
๖. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาค เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. **ภาคกลางมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ** โดยมีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลางและภาคอื่นๆ มีสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติตั้งอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีศูนย์วิจัยข้าวตั้งอยู่ในพื้นที่หลายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี ลพบุรี ราชบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีตลาดค้าส่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เช่น ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตลาดปลาสุพรรณ จังหวัดอ่างทอง และตลาดมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น

๒. **ภาคกลางมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๙๘,๐๐๔ ล้านบาท ลดลงจาก ๒๑๙,๔๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕** โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม การป่าไม้ ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๖๘,๐๗๙ ล้านบาท และการประมง ๒๙,๙๒๕ ล้านบาท ภาคเกษตรฯ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรฯ ของประเทศ เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ของภาคเกษตรฯ พบว่าหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๘ ในขณะที่ระดับประเทศ

หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ เนื่องจากรูปแบบการผลิตเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ใช้สารเคมีจำนวนมาก มีปัญหาดินเสื่อมโทรม และหลายพื้นที่มักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง มูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม การป่าไม้ มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๕.๐ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกลาง และร้อยละ ๑๕.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม การป่าไม้ของประเทศ สำหรับการประมงแม้ว่าจะมีสัดส่วนการผลิตเพียงร้อยละ ๐.๙ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกลาง แต่มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๒๖.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์การประมงของประเทศ

๓. ภาคกลางเป็นแหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของประเทศและมีแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการผลิตมากขึ้น แหล่งการทำเกษตรฯ (เกษตรและประมง) ที่สำคัญของภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๑๓.๘ รองลงมา คือ สุพรรณบุรี ร้อยละ ๑๑.๘ และสมุทรสาคร ร้อยละ ๑๐.๔ ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะสมในการทำการเกษตร แม้ว่าปัจจุบันมีแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของภาคกลางลดลงไปมาก โดยแปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคกลาง ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคกลางมี ดังนี้

๓.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรังมาก คือ จังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และชัยนาท **มันสำปะหลัง** จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดกาญจนบุรี และลพบุรี **อ้อยโรงงาน** ปลูกมากในจังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี และสุพรรณบุรี **สับปะรดโรงงาน** ปลูกมากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** ปลูกมากในจังหวัดลพบุรี และสระบุรี

๓.๒ กล้วยไม้ เป็นพืชส่งออกสำคัญที่ทำรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ โดยแหล่งผลิตกล้วยไม้ที่สำคัญของประเทศอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมากที่สุดของภาค และของประเทศ คือ จังหวัดนครปฐม รองลงมา คือ จังหวัดสมุทรสาคร

๓.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ **โคนม** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา คือ ลพบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี และนครปฐม **โคเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดกาญจนบุรี รองลงมา คือ สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ **สุกร** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดราชบุรี รองลงมา คือ นครปฐม ลพบุรี สุพรรณบุรี และสระบุรี **เป็ดเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา คือ นครปฐม ลพบุรี และราชบุรี **เป็ดไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา คือ อ่างทอง นครปฐม ราชบุรี ลพบุรี และพระนครศรีอยุธยา **ไก่เนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดลพบุรี รองลงมา คือ กาญจนบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี และนครปฐม และ **ไก่ไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รองลงมา คือ สุพรรณบุรี นครปฐม อ่างทอง และสระบุรี

๓.๔ ประมง ภาคกลางมีศักยภาพการทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงน้ำเค็มสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดสมุทรสาคร รองลงมา คือ ประจวบคีรีขันธ์ และสมุทรปราการ ส่วนจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงน้ำจืดสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดนครปฐม

๔. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคกลางสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๕๕.๒ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ พื้นที่ชลประทานของภาคกลางในปี ๒๕๕๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙.๙๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๕. เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคกลางมีพื้นที่เกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๑๐๑,๘๙๓.๕๘ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๙๘,๔๘๐.๖๕ ไร่ และที่หมดอายุ ๓,๔๑๒.๙๓ ไร่ และเกษตรอินทรีย์ ๑,๔๖๙.๙๙ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๔๔๗.๗๔ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๒.๒๕ ไร่ โดยจังหวัด

ในภาคกลางที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองมา คือ จังหวัดปทุมธานี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดลพบุรี รองมา คือ จังหวัดสุพรรณบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และราชบุรี

ภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๕๖,๑๕๒ ล้านบาท ลดลงจาก ๑๖๙,๖๓๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ๑๓๙,๙๖๐ ล้านบาท และสาขาประมง ๑๖,๑๙๒ ล้านบาท ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาภาคเกษตรฯ ของภาคตะวันออกมีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๒ ในขณะที่ภาคเกษตรฯ ของประเทศมีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ สาขาเกษตรของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี สารเคมีตกค้างในผลผลิต และปัญหาผลไม้ล้นตลาด เป็นต้น สาขาเกษตรมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๕.๔ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๒.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ของประเทศ สำหรับสาขาประมงมีสัดส่วนการผลิตเพียงแค่อ้อยละ ๐.๖ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก แต่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงของประเทศ

๒. แหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๓๙.๑ รองลงมา คือ ระยองร้อยละ ๑๓.๐ ฉะเชิงเทราร้อยละ ๑๑.๗ ตราดร้อยละ ๑๑.๑ และชลบุรีร้อยละ ๑๐.๗ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้าน การเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกมี ดังนี้

๒.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี มากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๒ ผลไม้ ที่สำคัญ ได้แก่ ทุเรียน จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนในภาคที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด มังคุด แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง ลำไย แหล่งปลูกลำไย

ที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี เงาะ แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด ลองกอง แหล่งปลูกลองกองที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

๒.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ **ไก่เนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง **ไก่ไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และนครนายก **เป็ดเนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี **เป็ดไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี และ **สุกร** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๔ ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมง โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดตราด รองลงมา คือ ระยอง และจันทบุรี

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๕๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๗๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคตะวันออกมีพื้นที่เกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๒๔๒,๖๘๘.๔๔ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมา คือ จังหวัดตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๑,๑๓๙.๐๔ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

ภาคใต้

“ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณธ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
๒. พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
๓. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
๔. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคใต้มีแนวโน้มลดลง ปี ๒๕๕๙ ภาคใต้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี จำนวน ๒๖๓,๙๙๕ ล้านบาท ลดลงจาก ๓๐๔,๓๘๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค อัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ของภาคเกษตรฯ ร้อยละ ๑.๗ สูงกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการหดตัวเฉลี่ย ๑.๑ ซึ่งกิจกรรมยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ยังเป็นกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๓๗.๖ ๑๗.๑ ๑๕.๘ และ ๑๓.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรฯ

๒. ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๑.๐๙ ล้านไร่ หรือ ร้อยละ ๔๙.๔ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ โดยลดลงจาก ๑๑.๔๖ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๙ และ ๑๑.๒๒

ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๕ มีปริมาณผลผลิต ๒.๓๙ ล้านตัน หรือ ๕๓.๑ ของผลผลิตทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๕๕ ที่มีผลผลิต ๒.๔๙ ล้านตัน และ ๒.๕๘ ล้านตัน ตามลำดับ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๕๔ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสงขลา ๑.๙๘ ล้านไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๕๐ ล้านไร่ ผลผลิตยางพาราเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าระดับประเทศแต่มีแนวโน้มลดลง โดยมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๔ กิโลกรัม ลดลงจากปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๕๕ ที่ ๒๕๖ และ ๒๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

๓. ปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๔.๖๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๖ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ปลูก ๔.๓๖ ล้านไร่ และปี ๒๕๕๕ มีพื้นที่ปลูก ๓.๗๕ ล้านไร่ มีปริมาณผลผลิต ๑๒.๑๓ ล้านตัน หรือ ร้อยละ ๘๙.๗๗ ของผลผลิตทั้งประเทศ โดยเพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๓๗ ล้านตัน และ ๑๐.๒๑ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๙ ตามลำดับ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๒๒ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๒ ล้านไร่ ผลผลิตปาล์มน้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามพื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิต ในปี ๒๕๖๐ ผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่ ๒,๙๖๗ กิโลกรัม สูงกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๓๑ กิโลกรัม อย่างไรก็ตาม ผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลงจาก ๓,๑๔๒ กิโลกรัม ในปี ๒๕๕๕ และ ๒,๗๑๗ กิโลกรัม ในปี ๒๕๕๙

๔. ภาคใต้เป็นแหล่งประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ ภาคใต้มีท่าเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๙๘,๗๔๘ ตัน มูลค่า ๓,๘๓๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๒๕.๖ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต สงขลา ระนอง และชุมพร ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของภาคใต้ในปี ๒๕๖๐ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้ง มีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๗๗,๒๕๒ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๔๗,๕๒๔ ตัน มีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และตรัง

๕. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี ๒๕๕๙ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๑ ล้านไร่ ขนาดฟาร์ม ๒๐.๗๒ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒๑.๘๖ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรมากที่สุด ๓.๖๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่ และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๑๕.๔ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ โดยพื้นที่ชลประทานภาคใต้ ๓.๓๖ ล้านไร่ หรือ ร้อยละ ๑๐.๓ ของพื้นที่ชลประทานประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุดร้อยละ ๓๗.๑ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ร้อยละ ๒๗.๘

ภาคใต้ชายแดน

“เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์

ชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
๒. พัฒนาเมืองสู่ไฮเทค-โลก และเมืองเบตงให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนายะลาให้เป็นเมืองน่าอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค และการผลิตยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย ปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๕๕,๕๖๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค โดยกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรเฉลี่ย ในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) หดตัวร้อยละ ๐.๙ เนื่องจากสถานการณ์ราคายางพาราและความต้องการยางพาราของตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว รวมทั้งมีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าน้อยและขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

๑. การผลิตภาคเกษตรของภาคใต้ยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย
โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย

๑.๑ ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๐ มีผลผลิต ๐.๕๔ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๒ กิโลกรัม จังหวัดยะลาที่มีพื้นที่ปลูกยางพารา มากที่สุด ๑.๒๕ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส ๑.๐๑ ล้านไร่ และการทำสวนยางพารายังมีปัญหาประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากมีการปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่นา การใช้สายพันธุ์ดั้งเดิม และเทคโนโลยีการผลิต (การกรีดยาง) ที่ไม่เหมาะสม และบางส่วนขาดการบำรุงรักษาสวนยาง

๑.๒ ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำ ในปี ๒๕๖๐ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๑๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๘ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๖ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๒๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกในที่ราบลุ่มและพื้นที่นาร้าง ซึ่งมีปัญหาเรื่องคุณภาพดิน รวมทั้งการใช้สายพันธุ์คุณภาพต่ำ เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ในวิธีการผลิตและการดูแลรักษาสวนปาล์มที่ถูกต้องเหมาะสม

๑.๓ ประมง ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๐ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๘๐,๙๗๙ ตัน หรือร้อยละ ๓๒.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๘,๕๙๕ ล้านบาท โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกน่านน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๘๙๗ ไร่ มีผลผลิต ๓,๕๙๓ ตัน พื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ การเพาะเลี้ยงยังประสบปัญหาการระบาดของโรคตายด่วน (Shrimp Early Mortality Syndrome : EMS) และความแปรปรวนของสภาพอากาศ ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตกุ้งในพื้นที่

๑.๔ ปศุสัตว์ ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือนและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๑ มีการเลี้ยงแพะ จำนวน ๑๔๘,๘๖๐ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคเนื้อมีจำนวน ๒๔,๕๖๑ ตัว ในปี ๒๕๖๐ โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตาม ปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่เนื่องจาก

ปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดี ปัญหาโรคติดต่อ อาทิ ปากเท้าเปื่อย และการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมพันธุ์คุณภาพ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

๒. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และขนาดฟาร์ม ๑๘.๓๖ ในปี ๒๕๕๙ ภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๑ ของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๑๔.๖๒ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๒๑.๘๖ ไร่ต่อครัวเรือน และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ และมีขนาดฟาร์ม ๘.๒๗ ไร่ต่อครัวเรือน

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตร ในปี ๒๕๕๙ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๗๑ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๐.๖๐ โดยพื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาค จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดยะลามีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๓ ล้านไร่

๒.๘ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๒.๘.๑ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๑. ความเป็นมา

วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอ โดยกำหนดคลัสเตอร์เป้าหมายในระยะแรก ได้แก่ (๑) Super Cluster เป็นคลัสเตอร์สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๒) คลัสเตอร์เป้าหมายอื่น ๆ ได้แก่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป คลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และ (๓) กิจการเป้าหมายที่จะส่งเสริมเป็นพิเศษ ในแต่ละคลัสเตอร์ ประกอบด้วย ๒ กลุ่ม ได้แก่กลุ่มโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคลัสเตอร์ กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตที่มีความสำคัญสูง โดยมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ การขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ให้เป็นรูปธรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานการพัฒนาในแต่ละคลัสเตอร์

๒ วัตถุประสงค์

๑) ยกระดับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย รองรับการลงทุนอุตสาหกรรม Super Cluster และอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ซึ่งจะสนับสนุนการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่งโลจิสติกส์ ทางบก ทางราง ทางเรือ และทางอากาศให้เชื่อมโยงทั้งระบบและบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการพัฒนาเมืองและสภาพแวดล้อม เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตในพื้นที่

๔) อำนวยความสะดวกแก่ผู้ลงทุน การให้สิทธิประโยชน์ และการนำแนวคิดการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจรมาปรับใช้ในการให้บริการของรัฐ

๕) ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และการท่องเที่ยว

๓. เป้าหมายการพัฒนา

๑) พื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย ๓ จังหวัด คือ **จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง** รวมถึงพื้นที่อื่นใดที่จะมีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเพิ่มเติม

๒) อุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วยได้แก่ (๑) Super Cluster ได้แก่ คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๒) ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย : กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

๔. การพัฒนาเมืองสำคัญในพื้นที่ EEC

๑) ฉะเชิงเทรา พัฒนาเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นดีที่ทันสมัยรองรับการขยายตัวของกรุงเทพฯ และ EEC

๒) พัทยา พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพและนันทนาการศูนย์ประชุมและศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนำของอาเซียน เมืองนวัตกรรมการท่องเที่ยว เมืองท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีชีวิตชีวา และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์ระดับนานาชาติ (Medical Tourism)

๓) อุตะเภา พัฒนาเป็นศูนย์การบินธุรกิจและโลจิสติกส์อาเซียน

๔) ระยอง พัฒนาเป็นเมืองแห่งการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติที่มีธุรกิจทันสมัย

๒.๘.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑ ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕

๑. วิสัยทัศน์ (Vision) “พื้นที่พัฒนาพิเศษระดับอาเซียน แหล่งผลิตอาหารและผลไม้ปลอดภัยเพื่อการส่งออกและแหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานระดับนานาชาติ”

๒. เป้าประสงค์รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๔.๒.๑ พื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษที่ดีที่สุดและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

๒.๔.๒.๒ แหล่งผลิตอาหารและผลไม้ปลอดภัยเพื่อการส่งออก

๒.๔.๒.๓ แหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานระดับนานาชาติ

๒.๔.๒.๔ ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๒.๕ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต

๓. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายในการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

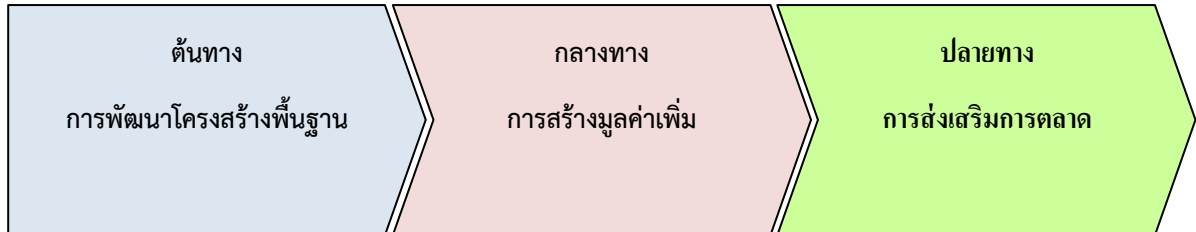
เป้าหมายในการพัฒนา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน	ตัวชี้วัดที่ ๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ตัวชี้วัดที่ ๒ มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ ตัวชี้วัดที่ ๓ อัตราการขยายตัวการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑
๒. แหล่งผลิตอาหารและผลไม้ปลอดภัยเพื่อการส่งออก	ตัวชี้วัดที่ ๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ตัวชี้วัดที่ ๒ มูลค่าสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒
๓. แหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานระดับนานาชาติ	ตัวชี้วัดที่ ๑ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
๔. ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	ตัวชี้วัดที่ ๑ พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑ ตัวชี้วัดที่ ๒ ปัญหาวิกฤตมลพิษทางอากาศได้รับการแก้ไขให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
๕. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต	ตัวชี้วัดที่ ๑ ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index – HAI)

๔. ประเด็นในการพัฒนา

- ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาความพร้อมของพื้นที่สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม มุ่งสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตมลพิษและพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย

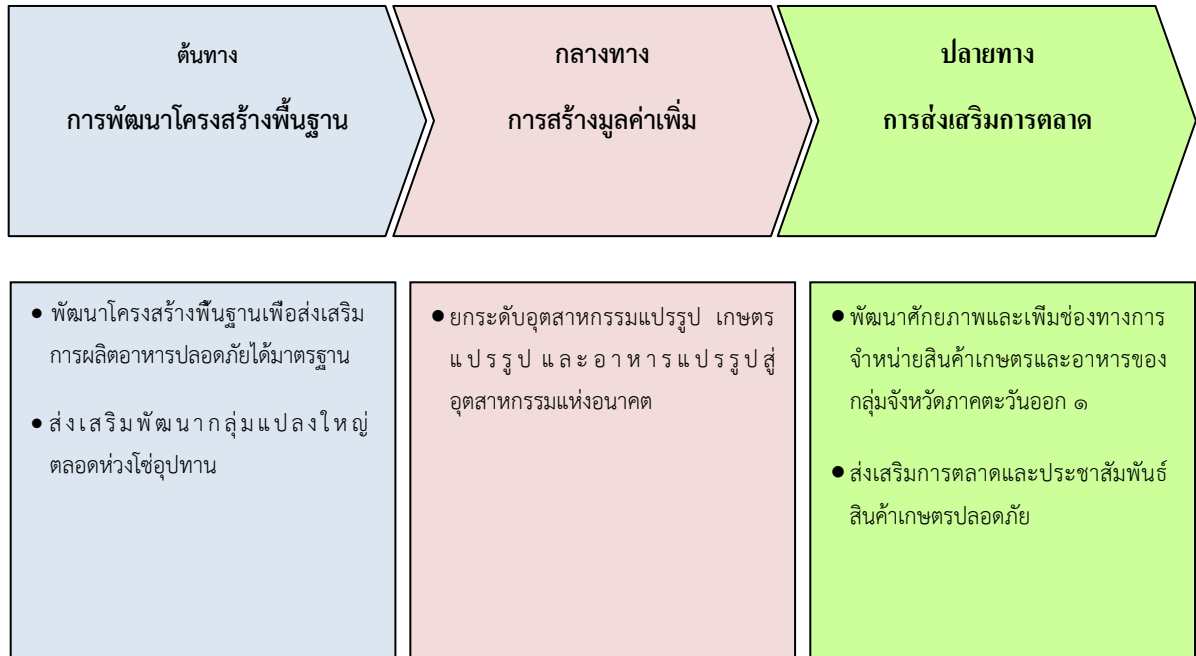
๕. กรอบแนวคิดในการพัฒนากลุ่มจังหวัดในระยะ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาความพร้อมของพื้นที่สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม มุ่งสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

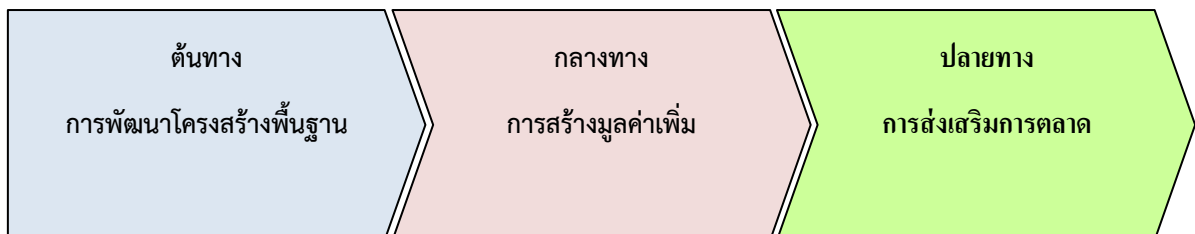

<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมโลจิสติกส์เพื่อรองรับการพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุด พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำเพื่อรองรับการพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุด พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเส้นทางคมนาคมเพื่อรองรับการพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุด พัฒนาโครงสร้างด้านแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก 	<ul style="list-style-type: none"> ยกระดับอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมเพื่อการลดต้นทุนและเข้าสู่อุตสาหกรรม ๔.๐ เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิตรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เร่งรัดการยกระดับสถานประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC เข้าสู่ระบบมาตรฐานจัดการสิ่งแวดล้อม (อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ ๓) พัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับ Thailand ๔.๐ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 	<ul style="list-style-type: none"> EEC Expo : เพื่อการประชาสัมพันธ์ขยายตลาดและส่งเสริมบรรยากาศการลงทุน
---	--	---

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล

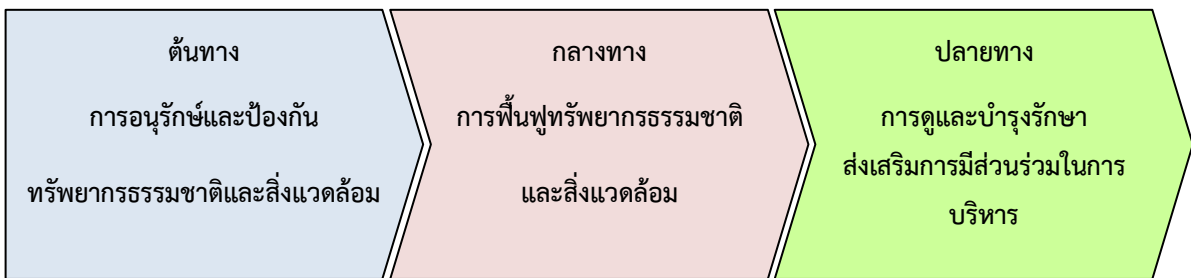

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

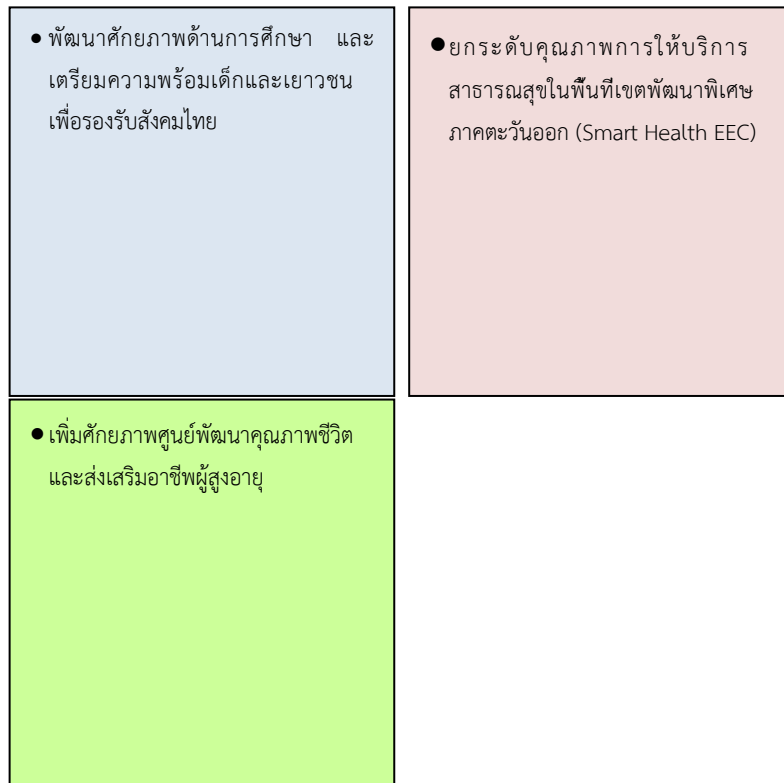
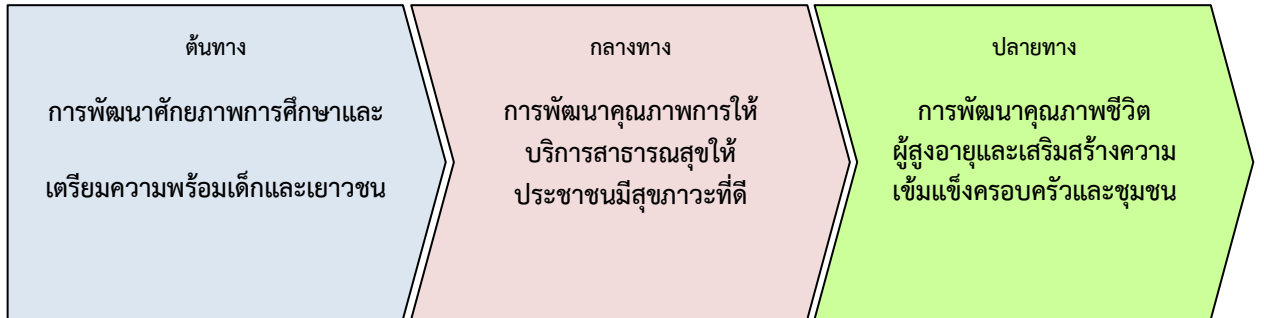
<ul style="list-style-type: none"> • ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑ • ศึกษาจัดทำแผนแม่บทและสำรวจออกแบบรายละเอียดและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในชั้นรายละเอียด (EIA) ถนนบูรพาชลทิศ (ระยะที่ ๒) • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> • เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อมุ่งสู่การเป็นเจ้าบ้านที่ดี • เพิ่มประสิทธิภาพการสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ เส้นทาง EEC “Wellness Tourism” ท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่ดี • พัฒนาอาสาสมัครช่วยเหลือและดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยว • ประชากรรัฐร่วมใจ OTOP EEC Grand Sale 	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว • ส่งเสริมการท่องเที่ยวสีลัน EEC • Media Fam Trip เปิดประตูสู่ EEC เทียวเมืองไทยต้องไปให้รู้
--	---	---

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตมลพิษและพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาป่าในเมือง • ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง 	<ul style="list-style-type: none"> • ป้องกันและฟื้นฟูป่าชายเลน 	<ul style="list-style-type: none"> • สาธิตการฟื้นฟูหาดเลนด้วยนวัตกรรมแนวป่าชายเลนเสริมแรง (Reinforced Mangrove Fringe for Mud Flat Restoration Project) • บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกงและพื้นที่เชื่อมต่อโดยชุมชนมีส่วนร่วม • ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยชุมชน • บริการจัดการแก้ไขปัญหาทรัพยากรทางทะเลและป่าชายเลนอย่างยั่งยืน
---	---	---

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความมั่นคงปลอดภัย

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศ ประมาณเส้นรุ้งที่ ๑๓ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๐ องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ ๕,๓๕๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๓๔๔,๓๗๕ ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ทางทิศตะวันออกประมาณ ๗๕ กิโลเมตร ตามทางหลวงรถยนต์หมายเลข ๓๐๔ และประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๓ หรือประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ตามทางหลวงรถยนต์ หมายเลข ๓๔ แยกเข้าหมายเลข ๓๑๔ และประมาณ ๖๑ กิโลเมตร ตามทางรถไฟสายตะวันออก

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดชลบุรี อ่าวไทย และจังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี และ กรุงเทพมหานคร

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา)

จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถแบ่งสภาพการพัฒนาตามกายภาพของพื้นที่ ออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

พื้นที่ส่วนที่ ๑ เป็นพื้นที่ทางทิศตะวันตกและทิศใต้ของจังหวัด ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดชลบุรี มีสภาพเป็นที่ลุ่มได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา บางปะกง บ้านโพธิ์ และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ด้านทิศตะวันตก ได้รับการเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร และโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก พื้นที่ส่วนนี้มีแนวโน้มจะกลายเป็นย่านอุตสาหกรรม ชุมชนเมือง การบริการและที่อยู่อาศัย และอยู่ใกล้สนามบินสุวรรณภูมิจะเป็นตัวเร่งขยายความเจริญเติบโตของบ้านเมืองฉะเชิงเทรา

พื้นที่ส่วนที่ ๒ เป็นพื้นที่ ฝั่งแม่น้ำบางปะกง (พื้นที่ตอนกลางของจังหวัด) อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา บางส่วนของอำเภอบางคล้าคลองเขื่อน อำเภอบ้านโพธิ์ชีกตะวันออก อำเภอบางน้ำเปรี้ยวชีกตะวันออก อำเภพนมสารคาม อำเภอราชสาสน์ อำเภอแปลงยาว อำเภอสนามชัยเขต (บางส่วน) ส่วนใหญ่ทำการเกษตรกรรม ปลูกข้าว ผลไม้ เลี้ยงสัตว์ และพืชไร่ ขณะนี้มีเขื่อนทดน้ำบางปะกงในท้องที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งได้สร้างแล้วเสร็จในต้นปี ๒๕๔๓ ความจุต้นทุน ๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร สำหรับอำเภอแปลงยาวจะเป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรม

พื้นที่ส่วนที่ ๓ เป็นที่ราบสลับภูเขา มีป่าไม้ เขตรักษาพันธ์สัตว์ป่าและแหล่ง ต้นน้ำ ลำธาร ในปัจจุบันป่าสงวนแห่งชาติ แควระบม-สียัด เนื้อที่ ๗๔๖,๖๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓ ก่อสร้างพัฒนาแหล่งน้ำ

ขนาดใหญ่ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองสี่ด ความจุ ๓๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งสร้างแล้วเสร็จต้นปี ๒๕๔๓ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การบริการ และกิจการประปาของชุมชน

๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา)

ทรัพยากรดินเป็นปัจจัยสำคัญทางด้านเกษตร ซึ่งเป็นฐานการผลิตของประเทศ และมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินทำกินของราษฎร ที่ผ่านมามีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะที่ดิน มีการแย่งชิงที่ทำกิน ทำให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม มีการเร่งผลิตทางการเกษตร ทำให้การเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของเกษตรกร ลักษณะดินในจังหวัดฉะเชิงเทราส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว ซึ่งพบในบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ เกิดจากตะกอนน้ำกร่อยมีลักษณะเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเร็ว การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ในการทำนาปลูกข้าว ในอำเภอเมือง อำเภอพนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต มักพบปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน เนื่องจากการระบายน้ำไม่ทัน แต่ในบางพื้นที่เป็นดินเหนียว ปนกรวดหรือลูกรัง ซึ่งเป็นดินต้นเกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำ มีการระบายน้ำดี ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ในการปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง ในอำเภอท่าตะเกียบ อำเภอบางคล้า และบางแห่งเป็นป่าเบญจพรรณ ปกคลุมอยู่ แต่ในบางแห่งที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอพนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต นอกจากนี้บางแห่งยังเป็นพื้นที่ป่าชายเลน ลักษณะเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแฉะเป็นดินเลน ซึ่งเป็นที่ราบน้ำทะเลท่วมถึง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางแห่งถูกเปลี่ยนสภาพจากป่าชายเลนเป็นบ่อเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลาหรือทำนาเกลือ พบในอำเภอบางปะกงลักษณะดินในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราสามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้ ๕ ลักษณะ ดังนี้

- ดินบริเวณที่ลุ่มต่ำชายทะเล (Tidal Flat) เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของดินตะกอนน้ำทะเลและน้ำกร่อย ลักษณะส่วนใหญ่มีการระบายน้ำเลวถึงเลวมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างสูง เป็นบริเวณที่ต้ำน้ำทะเลท่วมถึงตลอดเวลา ไม่เหมาะสำหรับที่จะใช้ปลูกพืช เหมาะสำหรับการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

- ดินบริเวณที่ราบลุ่มน้ำทะเลเคยท่วมถึง (Former Tidal Flat) เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลและน้ำกร่อยลักษณะเป็นดินเหนียว การระบายน้ำเลวถึงเลวมาก ปฏิบัติการของดินเป็นดินไม่เปรี้ยวจัดจนถึงเปรี้ยวจัด ดินประเภทนี้เหมาะในการทำนา และยกร่องปลูกไม้ผลพื้นที่บริเวณนี้สามารถแยกตามปฏิกริยาของดินได้ ดังนี้

๑) ดินเปรี้ยวจัด เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลและน้ำกร่อยเป็นดินที่มีการระบายน้ำเลวถึงเลวมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียว ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัด จะพบสารสีเหลืองฟางข้าว คล้ายผลกำมะถันเกิดขึ้นในชั้นดิน ดินที่พบ ได้แก่ ดินชุดชะอำ ดินชุดรังสิตและดินชุดองครักษ์

๒) ดินไม่เปรี้ยวจัด เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลและน้ำกร่อยเป็นดินที่มีการระบายน้ำเลว เนื้อดินเป็นดินเหนียว ปฏิกริยาของดินจะเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง ดินที่พบ ได้แก่ ดินชุดสมุทรปราการ ดินชุดบางกอก ดินชุดพานทอง ดินชุดบางน้ำเปรี้ยว ดินชุดฉะเชิงเทรา ดินชุดมหาโพธิ์ ดินชุดดอนเมือง ดินตะกอนหลายชนิดปะปนกันที่มีสภาพเป็นกรดและ ถูกยกร่อง ดินที่เกิดในพื้นที่นี้ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนา และยกร่องปลูกผลไม้ในบางส่วน

- ดินบริเวณตะพักลำน้ำและเป็นตะกอนรูปพัด เป็นดินที่เกิดจากการทับถมตะกอนลำน้ำ ลักษณะพื้นที่ราบเรียบและคลื่นลอนลาดปฏิกิริยาของดินเป็นกรดเล็กน้อยจนถึงกรด จัดดินประเภทนี้เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ ลักษณะตะพักลำน้ำ สามารถแบ่งได้ดังนี้

๑) ลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบมีการระบายน้ำเร็ว ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง ดินที่พบได้แก่ ดินตะกอนหลายชนิดปะปนกัน ประเภทที่มีการระบายน้ำเร็ว ดินชุดชลบุรีดินชุดแกลง ดินชุดเพ็ญ และดินชุดเกาะขุน

๒) ลานตะพักลำน้ำระดับกลางและสูง เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำหรือวัตถุที่ถูกเคลื่อนย้ายมาจากที่สูงกว่าลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดีปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย ดินที่พบได้แก่ ดินตะกอนหลายชนิดปะปนกัน ประเภทที่มีการระบายน้ำดี ดินชุดสกล ดินชุดบางคล้า ดินชุดดอนไร่ ดินชุดโคราช ดินชุดสะตึก ดินชุดวาริน ดินชุดปางไร่ และดินชุดหนองคอก

- ดินบริเวณเขาและภูเขา (Hills and Mountains) เป็นดินที่พบในที่สูงส่วนใหญ่อยู่บนเขาและภูเขา ลักษณะดินมีการระบายน้ำดีส่วนใหญ่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ดินบริเวณนี้ไม่เหมาะสมที่จะทำเกษตรกรรม เพราะจะเกิดการชะล้างของหน้าดินได้ง่าย ควรปล่อยให้อยู่ในสภาพป่าเพื่อรักษาต้นน้ำลำธาร

- ดินบริเวณพื้นผิวที่เหลื่อค้ำจากการกัดกร่อน (Erosion Surfaces and Local Washes) บริเวณพื้นที่ผิวที่เหลื่อค้ำจากการกัดกร่อน เป็นที่ตื้นซึ่งเกิดจากการที่เขาหรือภูเขาถูกน้ำกัดกร่อนหรือชะล้างเป็นเวลานาน จนกระทั่งเหลือให้เห็นเป็นสภาพพื้นที่ลอนลาดหรือลอนชัน โดยมีความลาดชันประมาณ ๔-๒๐ เปอร์เซ็นต์ วัตถุต้นกำเนิดของดินบนสภาพพื้นที่นี้มีอยู่หลายชนิด ดังนี้

๑) พวกที่เกิดจากการตกค้ำและหินดานเชิงเขาที่เป็นหินแกรนิต จะให้ดินที่มีเนื้อหยาบ มีการระบายน้ำดี เป็นดินลึกถึงดินตื้นปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง ดินที่พบได้แก่ ดินชุดบ้านบึง ดินชุดหุบกะพง ดินชุดสัดหีบ ดินชุดมาบบอน เป็นต้น

๒) พวกที่เกิดจากการตกค้ำและหินดานเชิงเขาที่เป็นหินดานและฟิลไลต์ เป็นดินที่มีเนื้อละเอียด มีการระบายน้ำดี มีชั้นดินชัดเจน เป็นดินลึกถึงดินตื้น ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดปานกลางถึงกรดเล็กน้อย ดินที่พบได้แก่ ดินชุดกบินทร์บุรี ดินชุด ท่ายาง เป็นต้น ส่วนการชะล้างพังทลายของดิน จากกรมพัฒนาที่ดิน พบว่าดินในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการชะล้างพังทลายบนที่ราบน้อยประมาณ ๗,๖๐๗,๙๖๐ ตัน/ปี และการชะล้างพังทลายบนที่สูงน้อยมากประมาณ ๑,๑๐๓,๘๒๐ ตัน/ปี

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดฉะเชิงเทรา)

จังหวัดฉะเชิงเทรามีลักษณะอากาศร้อนชื้นเขตร้อนชื้น โดยมิลมมรสุมพัดปกคลุมเกือบตลอดปี แบ่งออกตามฤดูกาลได้ ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม โดยมีลมตะวันออกเฉียงและลมใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวและอากาศร้อนจัดเป็นบางวัน บางครั้งอาจมีพายุฤดูร้อน ลักษณะเป็นฝน

ฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงอุณหภูมิอากาศสูงสุดเฉลี่ย ๓๕ - ๓๘ องศาเซลเซียส ปริมาณฝนรวมเฉลี่ย ๒๐๐ - ๓๐๐ มิลลิเมตร เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชไร่ อายุการเก็บเกี่ยวสั้น เช่น ข้าวโพดและถั่วต่างๆ

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม โดยมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประกอบกับมีร่อง ความกดอากาศต่ำพาดผ่านภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงใต้ทำให้มี ฝนฟ้าคะนองเกือบทั่วไปและตกหนักบางพื้นที่ อาจก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันในที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง โดยมี ปริมาณฝนเฉลี่ย ๑,๐๐๐ - ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การทำนาและปลูกไม้ผล ฝนส่วนใหญ่ ที่ตกลงมาเป็นฝนที่ตกในช่วงลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะตกในพื้นที่อำเภอสนามชัยเขต และอำเภอท่าตะเกียบ ซึ่งจังหวัดอิทธิพลจากลมบก ลมทะเล ประกอบกับการจังหวัดฉะเชิงเทราเราจะได้รับ ตั้งอยู่ในเขตรมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ดังนั้นจึงมีปริมาณฝนตกเพียงพอตามฤดูกาล ความชื้นใกล้เคียงกับจังหวัด ชายฝั่งทะเลตะวันออก

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ พัดปกคลุม ประกอบกับบริเวณความกดอากาศสูงพัดผ่านทำให้ท้องฟ้าโปร่ง อากาศเย็น กับมีหมอกในตอนเช้า และมีฟ้าหลัวในตอนกลางวัน อุณหภูมิอากาศต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘ - ๒๑ องศาเซลเซียส ปริมาณฝนรวมเฉลี่ย ๕๐ - ๑๐๐ มิลลิเมตร เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ดอกและไม้ประดับ

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๙ ปี)

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝนปี ๒๕๕๑-๒๕๖๑

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)
๒๕๕๑	๑,๓๖๑.๘๐
๒๕๕๒	๑,๘๘๖.๔๐
๒๕๕๓	๑,๑๗๗.๕๐
๒๕๕๔	๑,๗๖๔.๙๐
๒๕๕๕	๑,๗๒๔.๗๐
๒๕๕๖	๑,๗๗๗.๑๐
๒๕๕๗	๑,๕๒๑.๓๐
๒๕๕๘	๑,๔๐๔.๑๐
๒๕๕๙	๑,๓๑๒.๙๐
๒๕๖๐	๑,๖๖๖.๒๔
๒๕๖๑	๑,๗๔๙.๓๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดฉะเชิงเทรา/สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา)

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำบางปะกงความยาวทั้งสิ้น ๑๒๒ กิโลเมตร (นับจากจุดบรรจบของต้นน้ำถึงบริเวณปากอ่าว) และตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำบางปะกง ในลุ่มแม่น้ำบางปะกงสายหลักฝั่งซ้าย ฝั่งขวา และลุ่มน้ำคลองท่าลาด รวมพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาทั้ง ๓ ลุ่มน้ำ เป็นพื้นที่ ๔,๐๕๒.๕๖ ตร.กม. โดยมีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยของลุ่มน้ำคลองท่าลาดมากที่สุด คือ ๗๔๔.๘๑ ล้าน ลบ.ม. รองลงมา คือ ลุ่มน้ำบางปะกงสายหลักฝั่งซ้ายมีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย ๑๖๗.๓๓ ล้าน ลบ.ม.

และลุ่มน้ำฝั่งขวามีปริมาณน้ำท่ารายปี ๑๓๑.๖๑ ล้าน ลบ.ม. ส่งผลให้มีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยต่อประชาชนสูงกว่าเกณฑ์กำหนด แต่อย่างไรก็ตามบางพื้นที่อาจมีสภาพขาดแคลนน้ำได้เนื่องจากอยู่ห่างไกลแหล่งน้ำหรือมีคุณภาพน้ำไม่เหมาะสม เช่น น้ำเสียหรือน้ำเค็มโดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งที่มีการรुक้าของน้ำเค็มแหล่งน้ำธรรมชาติ

๑) แม่น้ำ

- แม่น้ำบางปะกง เกิดจากแม่น้ำหนุมานและแม่น้ำพระปรองบรจบกั้นในจังหวัดปราจีนบุรี (ช่วงที่ไหลผ่านในจังหวัดปราจีนบุรี เรียก แม่น้ำปราจีนบุรี) ไหลลงมาทางทิศตะวันตกแล้ววกกลางทางใต้ มีแม่น้ำนครนายกมาบรรจบทางฝั่งขวา เป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา ช่วงนี้จะเรียกว่า แม่น้ำบางปะกง จากนั้นจะไหลลงสู่ทะเลระหว่างตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีมีความยาวประมาณ ๑๒๒ กิโลเมตร

๒) คลอง

- คลองท่าลาด ในจังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในอำเภอนวมสารคาม เป็นคลองธรรมชาติ ที่เกิดจากคลองสาขา คือ คลองสี่แยกและคลองระบมซึ่งมีต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอสนามชัยเขต

- คลองสายย่อย เช่น คลองสำโรง คลองท่าไข่ คลองบางขนาก คลองหลวงแพ่ง ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นคลองที่เชื่อมโยงกับคลองในกรุงเทพมหานคร

- คลองระบม เป็นคลองเหนือคลองสี่แยก เกิดจากการรวมตัวของลำห้วยสายเล็กๆ หลายสายในบริเวณเขาชะระกำ เขาพลูเหม็น เขาสมาด่าง และเทือกเขาอื่นๆ ในบริเวณด้านตะวันออกของอำเภอสนามชัยเขต พบว่าคลองนี้จะมีน้ำเกือบตลอดปี

- คลองแสนแสบหรือคลองบางขนาก เริ่มจากคลองมหานาคแล้วผ่านเขตบางกะปิ เขตมีนบุรี และเขตหนองจอก แล้วไปบรรจบกับแม่น้ำบางปะกงที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว คลองนี้ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมได้ตลอดปี

- คลองสิบเจ็ด เริ่มต้นจากคลองระหว่างตำบลดอนฉิมพลีและอำเภอบางน้ำเปรี้ยว เป็นคลองธรรมชาติที่มีน้ำตลอดปี

- คลองสี่แยก เกิดจากลำห้วยเล็กๆ ในบริเวณเขาใหญ่ด้านที่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี ไหลผ่านอำเภอสนามชัยเขต และไปบรรจบกับคลองระบมกลายเป็นคลองท่าลาด

- คลองประเวศบุรีรมย์ เป็นคลองที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่เขตพระโขนง แล้วไปเชื่อมกับแม่น้ำบางปะกง ที่อำเภอบ้านโพธิ์เป็นคลองธรรมชาติที่มีน้ำตลอดปี

๓) พื้นที่ชุ่มน้ำ

จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่บางส่วนอยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำ อ่าวไทย เนื่องจากขอบเขตของพื้นที่ชุ่มน้ำอ่าวไทยครอบคลุมในหลายจังหวัด โดยขอบเขตของพื้นที่ชุ่มน้ำอ่าวไทยเริ่มจากบริเวณตั้งแต่ใต้สุดของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถึงตอนใต้สุดของจังหวัดตราด มีเนื้อที่ครอบคลุม ๙๓๑.๘ ตารางกิโลเมตร ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลและพื้นที่ชุ่มน้ำน้ำจืด โดยเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ ดังนี้

- พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำบางปะกง แม่น้ำบางปะกงมีจุดเริ่มต้นที่บริเวณแม่น้ำนครนายกและแม่น้ำปราจีนบุรี มาบรรจบกันที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา และไหลลงอ่าวไทยระหว่างอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา กับอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีความยาวตลอดลำน้ำ ๑๒๒ กิโลเมตร

- พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขาอ่างฤๅไน พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ในจังหวัดฉะเชิงเทราครอบคลุมพื้นที่อำเภอสนามชัยเขต และอำเภอท่าตะเกียบ

๔) ทรัพยากรน้ำใต้ดิน

จังหวัดฉะเชิงเทราพบว่าแหล่งน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาลอยู่ทั่วไปภายในจังหวัด โดยพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำใต้ดินมากจะอยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัดในเขตลุ่มน้ำบางปะกง ส่วนทางด้าน ตะวันออกมีปริมาณน้ำใต้ดินน้อย น้ำใต้ดินส่วนใหญ่มีคุณภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภคหรือเกษตรกรรม เนื่องจากน้ำมีความเค็มหรือเป็นน้ำกร่อย พื้นที่ที่สามารถนำน้ำใต้ดินมาใช้ประโยชน์ได้ คือ บางส่วนของอำเภอบางคล้า อำเภอสนามชัยเขตอำเภอนมสารคาม อำเภอนาทะเกียบ แต่มีปริมาณน้อย จำนวนบ่อบาดาลทั้งหมด ๑,๗๙๙ บ่อ โดยบ่อบาดาลดังกล่าวอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ๔๔ บ่อ อำเภอบ้านโพธิ์ ๖๘ บ่อ อำเภอบางคล้า ๑๐๑ บ่อ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ๘๓ บ่อ อำเภอบางปะกง ๖๘ บ่อ อำเภอบางปะกง ๖๘ บ่อ อำเภอบางปะกง ๖๘ บ่อ อำเภอนาทะเกียบ ๒๗๘ บ่อ อำเภอสนามชัยเขต บ่อ อำเภอนมสารคาม ๓๖๘ บ่อ อำเภอลองเขื่อน ๙ บ่อ อำเภอราชสาส์น ๔๔ บ่อ อำเภอสนามชัยเขต ๔๕๔ บ่อ

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าตะวันออกหรือป่าเขตรอยต่อ ๕ จังหวัด (รวมจังหวัดฉะเชิงเทรา)

ป่าตะวันออกหรือป่าเขตรอยต่อ ๕ จังหวัด ครอบคลุมบริเวณพื้นที่รอยต่อ ของจังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดสระแก้ว เดิมมีพื้นที่ถึงประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ป่าตะวันออกได้ถูกบุกรุก เนื่องจากเกิดสงครามเวียดนาม มีการตัดถนน พ.ศ.๒๕๑๓ รัฐบาลให้สัมปทานทำไม้ในพื้นที่แก่บริษัท ทำไม้ ๘ บริษัท เป็นเวลา ๓๐ ปี ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ ที่ทำให้ป่าตะวันออกได้ถูกทำลายมากยิ่งขึ้น ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้มีการกำหนดให้พื้นที่บริเวณป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด เป็นป่าปิดแต่ก็ไม่สามารถที่จะยับยั้งการบุกรุกป่าของราษฎรได้ ดังนั้นใน พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาให้ผนวกพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด เข้าเป็นส่วนหนึ่งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขาอ่างฤๅไน รวมแล้วมีเนื้อที่ ๖๔๓,๗๕๐ ไร่ ในพื้นที่แห่งนี้มีความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างสูง เช่น พบว่ามีสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมไม่น้อยกว่า ๑๔๔ ชนิด นกไม่น้อยกว่า ๔๐๙ ชนิด สัตว์เลื้อยคลานไม่น้อยกว่า ๑๒๑ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกไม่น้อยกว่า ๔๓ ชนิด ปลาน้ำจืดไม่น้อยกว่า ๙๔ ชนิด และผีเสื้อไม่น้อยกว่า ๙๒ ชนิด (ข้อมูล: เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน)

๒) ป่าไม้

จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่ทั้งหมด ๕,๓๕๑ ตารางกิโลเมตรหรือ ๓,๓๔๔,๓๗๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ป่าทั้งสิ้น ๕๑๖,๑๗๗.๓๓ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๓ ของพื้นที่จังหวัดซึ่งจำแนกเป็น

- พื้นที่ป่าบก ๔๙๓,๙๖๕.๙๙ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๙ ของพื้นที่ทั้งหมด
- พื้นที่ป่าชุมชน ๑๔,๙๐๒ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๕ ของพื้นที่ทั้งหมด
- ป่าชายเลน ๗,๓๐๙.๓๔ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๒ ของพื้นที่ทั้งหมด

อำเภอที่มีพื้นที่ป่ามากที่สุดได้แก่อำเภอนาทะเกียบจำนวน ๔๐๙,๕๐๗.๔๐ ไร่ รองลงมาได้แก่อำเภอสนามชัยเขตจำนวน ๑๐๘,๕๘๐.๕๗ ไร่สำหรับพื้นที่ป่าชายเลนจะมีอยู่ในพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่อำเภอบางปะกงอำเภอบ้านโพธิ์และอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ตารางที่ ๒ จำนวนพื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่อื่นๆ รายอำเภอของจังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	ป่าบก (ไร่)	ป่าชายเลน (ไร่)	นาทุ่ง (ไร่)	แหล่งน้ำ (ไร่)	พื้นที่อื่น ๆ (ไร่)	รวม (ไร่)
บางปะกง	-	๖,๓๙๓.๙๓	๒๑,๕๐๓.๘๗	๔,๐๘๐.๗๐	๑๒๘,๒๑๖.๑๗	๑๖๐,๑๙๔.๖๘
บ้านโพธิ์	-	๑,๕๙๘.๔๐	๓๖,๙๗๑.๗๔	๔,๒๔๓.๗๔	๘๘,๒๑๐.๗๕	๑๓๒,๐๒๔.๗๐
เมือง	-	๒๙.๕๘	๑๖,๖๒๓.๖๒	๓,๐๙๔.๔๙	๒๒๐,๙๓๕.๒๗	๒๔๐,๖๘๒.๙๒
บางน้ำเปรี้ยว	-	-	-	๕๘๗.๓๑	๓๐๙,๙๐๒.๘๗	๓๑๐,๔๙๐.๑๘
บางคล้า	-	-	๑๐,๓๗๘.๓๑	๒,๑๗๒.๒๕	๑๓๔,๖๘๘.๒๙	๑๔๗,๒๔๘.๘๕
คลองเขื่อน	-	-	๔,๔๙๖.๑๕	๑,๖๖๓.๔๓	๖๐,๘๒๐.๖๓	๖๖,๙๘๐.๒๑
ราชสาส์น	-	-	๖๒๘.๗๖	-	๘๘,๘๕๐.๙๑	๙๐,๔๗๙.๖๘
แปลงยาว	๒,๑๓๐.๖๔	-	๒,๗๑๖.๘๓	๗๙๒.๗๒	๑๙๙,๓๐๐.๑๑	๒๐๔,๙๔๐.๓๐
พนมสารคาม	๗,๙๔๑.๔๙	-	๗๘.๖๙	๒,๔๑๗.๐๓	๓๐๙,๐๙๔.๘๘	๓๑๙,๕๓๒.๐๙
สนามชัยเขต	๑๐๘,๕๘๐.๕๗	-	-	๖,๗๕๑.๕๐	๕๕๑,๕๖๙.๑๕	๖๖๖,๙๐๑.๒๒
ท่าตะเกียบ	๔๐๙,๕๐๗.๔๐	-	-	๒๒,๓๐๑.๗๐	๔๕๗,๓๑๙.๕๗	๘๘๙,๑๒๘.๖๗
รวม	๕๒๘,๖๑๐.๑๐	๘,๐๒๑.๘๗	๙๓,๓๙๘.๐๓	๔๘,๑๐๔.๘๗	๒,๕๕๐,๙๑๘.๖๒	๓,๒๒๘,๖๐๓.๔๙

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครอง

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ ๓ การแบ่งเขตการปกครองจังหวัดฉะเชิงเทรา

ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน			
					ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล นคร/เมือง/ ตำบล	อบต.
๑	เมืองฉะเชิงเทรา	๓๗๔.๑๗	๖.๙๙	-	๑๘	๑๙๒	๒	๑๘
๒	บางคล้า	๒๒๕.๑๙	๔.๒๑	๒๕	๘	๕๖	๒	๗
๔	บางน้ำเปรี้ยว	๔๙๒.๗๔	๙.๒๑	๑๙	๑๐	๑๔๘	๖	๘
๕	บางปะกง	๒๕๔.๘๓	๔.๗๖	๒๒	๑๒	๑๐๘	๑๐	๖
๖	บ้านโพธิ์	๒๑๕.๐๑	๔.๐๒	๑๔	๑๗	๗๓	๔	๑๒
๗	พนมสารคาม	๕๖๕.๒๑	๑๐.๕๖	๓๐	๘	๘๗	๕	๖
๙	สนามชัยเขต	๑๖๔๖.๒๒	๓๐.๗๖	๕๐	๔	๗๐	๑	๔
๓	แปลงยาว	๒๓๔.๔๑	๔.๓๘	๓๕	๔	๔๘	๔	๓
๘	ราชสาส์น	๑๓๓.๓๐	๒.๔๙	๔๖	๓	๓๑	-	๓
๑๐	ท่าตะเกียบ	๑๐๘๓.๔๓	๒๐.๒๕	๖๕	๒	๔๗	-	๒
๑๑	คลองเขื่อน	๑๒๖.๔๘	๒.๓๖	๑๘	๕	๓๒	-	๕
รวม		๕๓๕๑.๐๐	๑๐๐.๐๐		๙๑	๘๙๒	๓๔	๗๔

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดฉะเชิงเทรา ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๔ จำนวนประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
๑. เมืองฉะเชิงเทรา	๗๗,๙๐๗	๘๒,๙๕๓	๑๖๐,๘๖๐	๗๐,๘๘๕
๒. บางคล้า	๒๑,๙๕๕	๒๓,๗๑๕	๔๕,๖๗๐	๑๙,๑๔๙
๓. บางน้ำเปรี้ยว	๔๓,๘๗๑	๔๔,๔๔๗	๘๘,๓๑๘	๒๖,๐๑๔
๔. บางปะกง	๔๔,๕๘๓	๔๖,๙๒๓	๙๑,๕๐๖	๕๐,๓๔๕
๕. บ้านโพธิ์	๒๕,๕๑๕	๒๗,๑๕๒	๕๒,๖๖๗	๒๑,๗๙๑
๖. พนมสารคาม	๔๐,๑๗๘	๔๒,๖๕๓	๘๒,๘๓๑	๓๖,๒๘๐
๗. ราชสาส์น	๖,๒๖๐	๖,๔๗๒	๑๒,๗๓๒	๔,๕๒๓
๘. สนามชัยเขต	๓๗,๔๖๑	๓๗,๔๑๓	๗๔,๘๗๔	๒๔,๗๒๓
๙. แปรังยาว	๒๓,๐๑๒	๒๒,๙๑๗	๔๕,๙๒๙	๒๒,๙๙๑
๑๐. ท่าตะเกียบ	๒๓,๖๒๕	๒๓,๐๕๙	๔๖,๖๘๔	๑๖,๔๓๔
๑๑. คลองเขื่อน	๖,๓๒๓	๖,๖๑๕	๑๒,๙๓๘	๔,๒๒๗
รวม	๓๕๐,๖๙๐	๓๖๔,๓๑๙	๗๑๕,๐๐๙	๒๙๗,๓๖๒

ที่มา : รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑

๑.๓ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๓.๑ การคมนาคมขนส่ง (ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดฉะเชิงเทรา)

เส้นทางคมนาคมขนส่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และทางน้ำ สามารถติดต่อระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ได้ทุกฤดูกาล

๑. ทางบก

๑) รถยนต์มีถนนลาดยางเชื่อมติดต่อกันระหว่างจังหวัดทุกอำเภอ และทุกตำบลส่วนถนนที่เชื่อมกันระหว่างหมู่บ้านมีบางเส้นทางที่เป็นลูกรัง

ถนนสายสำคัญที่เชื่อมระหว่างจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดใกล้เคียงมีดังนี้

(๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓ (ถนนสุขุมวิท) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๔ ติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดชลบุรี

(๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ (บางนา-ตราด) ติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพฯ และจังหวัดชลบุรี

(๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๔ (สุวินทวงศ์) ติดต่อกับกรุงเทพฯ จังหวัดปราจีนบุรี (กบินทร์บุรี) และจังหวัดนครราชสีมา และเชื่อมทางหลวงหมายเลข ๓๒๕๙ ติดต่อกับจังหวัดจันทบุรี

(๔) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๕ ติดต่อกับจังหวัดชลบุรี (พนัสนิคม)

(๕) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๙ ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี (ศรีมโหสถ)

(๖) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๗๖ ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี (บ้านสร้าง) และจังหวัดนครนายก

(๗) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๒๑ ติดต่อกับจังหวัดชลบุรี (สัตหีบ)

๒) รถโดยสารประจำทางมี ๒ เส้นทางหลัก คือ เส้นทางหมอชิต (เส้นทางมอเตอร์เวย์และเส้นทางมินิบูรี) และเส้นทางเอกมัย(ที่มา:สำนักงานขนส่งจังหวัดฉะเชิงเทรา)

๒. เส้นทางรถไฟจังหวัดฉะเชิงเทรา มีเส้นทางสายตะวันออกผ่านอยู่ ๓ สายดังนี้ คือ

(๑) เส้นทางรถไฟ (ที่มา : สถานีรถไฟชุมทางฉะเชิงเทรา) สายกรุงเทพมหานคร ผ่านชุมทางฉะเชิงเทรา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดสระแก้ว และสิ้นสุดที่จังหวัดอรัญประเทศ ระยะทางรถไฟจากสถานีกรุงเทพ ถึง ชุมทางฉะเชิงเทรา มีระยะทาง ๖๑ กิโลเมตร จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวน ๑๓ สถานี ประกอบด้วย คลองหลวงแพ่ง, คลองอุดมชลจร, เปร็ง, คลองแขวงกลั่น, คลองบางพระ, บางเตย ชุมทางฉะเชิงเทรา, แปรริ้ว, บางน้ำเปรี้ยว, ชุมทางคลองสิบเก้า,คลองยี่สิบเอ็ด, ดอนสินนท์

(๒) เส้นทางรถไฟสาย ชุมทางฉะเชิงเทรา ผ่านชุมทางคลองสิบเก้า สิ้นสุดชุมทางแก่งคอย

(๓) เส้นทางรถไฟสาย ชุมทางฉะเชิงเทรา-ดอนสินนท์-ชุมทางเขาชีจรรย์-แจมโบรี-บ้านพลูตาหลวง และบ้านฉาง โดยมีขบวนรถสินค้าผ่านขึ้นและลงวันละ ๔๘ เที่ยว และขบวนรถโดยสารขึ้นและลงวันละ ๒๔ เที่ยว

ระยะทางจากสถานีชุมทางฉะเชิงเทราถึงสถานีต่าง ๆ ดังนี้

- ฉะเชิงเทรา – กรุงเทพ	ระยะทาง ๖๑ กิโลเมตร
- ฉะเชิงเทรา – แก่งคอย	ระยะทาง ๑๐๗ กิโลเมตร
- ฉะเชิงเทรา – ศรีราชา	ระยะทาง ๗๓ กิโลเมตร
- ฉะเชิงเทรา – แหลมฉบัง	ระยะทาง ๗๘ กิโลเมตร
- ฉะเชิงเทรา – มาบตาพุด	ระยะทาง ๑๔๒ กิโลเมตร

๑.๓.๒ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

ตารางที่ ๕ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

โครงการ	จำนวนโครงการ	เก็บกักน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทานได้รับประโยชน์ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่ถือครองทางการเกษตร
๑. แหล่งน้ำชลประทานประเภทอ่างเก็บน้ำ				
- โครงการขนาดใหญ่	๑	๔๒๐	๑๖๖,๑๗๔	๕.๐๙%
- โครงการขนาดกลาง	๒	๕๙.๒๐	๑๘,๘๒๖	๐.๕๘%
- โครงการขนาดเล็ก	๑๕๕	๑๔.๙๗	๑๐๐,๑๒๖	๓.๐๖%
- โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๗	๑๘.๙๐	๑๘,๖๒๕	๐.๒๔%
๒. แหล่งน้ำชลประทานประเภทรับน้ำนอง				
- โครงการขนาดใหญ่	๕	-	๘๔๙,๗๗๐	๒๖.๐๕%
รวม	๑๕๙	๔๘๔.๖๑	๑,๑๔๒,๘๒๖	๓๕.๐๒%

ที่มา : โครงการชลประทานฉะเชิงเทรา

๑.๔ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๔.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นฐานด้านการเกษตร เป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรในภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร ประชาชนร้อยละ ๗๐ ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัด ผลผลิตที่สร้างชื่อเสียงให้แก่จังหวัดในด้านพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน มะพร้าว มะม่วง และหมาก เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ ไข่ไก่ และสุกร ซึ่งเป็นแหล่งผลิตมากที่สุดของประเทศ ไข่เนื้อ เป็ด และโคเนื้อ ด้านประมง มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อาทิเช่น กุ้งกุลาดำ ปลาน้ำจืด ปลาน้ำกร่อย และกิจการประมงทะเล สำหรับในด้านอุตสาหกรรมนับว่าศักยภาพค่อนข้างสูง มีนักลงทุนให้ความสนใจลงทุนมาก มีการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตจากกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงมาลงทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า ๑,๖๐๐ โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องทางการเกษตร อุปกรณ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์และประกอบรถยนต์ พลาสติก และผลิตภัณฑ์จากไม้ ฯลฯ โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางปะกง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอนวมสารคาม อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอบางพลาย ตามลำดับ มีนิคมอุตสาหกรรม ๒ แห่ง

๑.๔.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา (GPP) ปี ๒๕๖๐ เท่ากับ ๓๔๑,๑๑๖ ล้านบาท มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคนเท่ากับ ๔๒๗,๔๐๙ บาทต่อปี เป็นอันดับที่ ๖ ของประเทศ และเป็นอันดับที่ ๔ ของภาคตะวันออก โดยโครงสร้างรายได้ส่วนใหญ่มาจากนอกภาคการเกษตรซึ่งมีมูลค่ารวม ๓๒๒,๙๒๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดฉะเชิงเทราโดยสาขาที่สร้างรายได้สูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิต สัดส่วนร้อยละ ๖๖.๔๕ สาขาการขายส่งการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ สัดส่วนร้อยละ ๑๑.๗๔ และสาขาเกษตรกรรม ป่าไม้ และประมง สัดส่วนร้อยละ ๕.๓๓ ตามลำดับ (ที่มา : วิเคราะห์จากข้อมูล GPP สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ ณ ราคาประจำปี)

การผลิตภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๗ เป็นผลจากผลผลิตพืชหลักที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีปริมาณน้ำที่มากขึ้นเพียงพอเมื่อเทียบกับปี ในปี ๒๕๕๙ ตลอดจนปศุสัตว์และประมงมีการขยายตัวเล็กน้อย

การผลิตภาคนอกเกษตร ลดลงร้อยละ ๑.๘๘ โดยปัจจัยหลักมาจาก สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ลดลงร้อยละ ๔.๗๙ และสาขา การผลิตที่ลดลงโดยลดลงร้อยละ ๓.๖๒ และสาขาส่วนสาขาที่เพิ่มขึ้นอย่างมากได้แก่ สาขากิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ (ที่มา : วิเคราะห์จากข้อมูล GPP สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ โดยวิธีแบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures)

ตารางที่ ๖ ผลผลิตมวลรวมของจังหวัด (GPP ๑๖ สาขา ณ ราคาประจำปี)

ลำดับ	สาขา	ล้านบาท		
		ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
ภาคการเกษตร		๑๘,๔๕๐	๑๘,๖๐๙	๑๘,๑๙๐
๑	สาขาเกษตรกรรมการล่าสัตว์และการป่าไม้	๑๘,๔๕๐	๑๘,๖๐๙	๑๘,๑๙๐
นอกภาคเกษตร		๒๙๙,๐๘๙	๓๒๒,๐๙๕	๓๒๒,๙๒๖
๒	สาขาการทำเหมืองแร่และการเหมืองหิน	๓๕๗	๔๙๐	๕๕๖
๓	สาขาการผลิต	๒๑๑,๑๙๙	๒๓๐,๓๗๘	๒๒๖,๗๙๖
๔	สาขาไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบการปรับอากาศ	๖,๗๓๘	๖,๗๓๒	๖,๘๘๔
๕	สาขาการจัดการน้ำ การจัดการน้ำเสียและของเสีย รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	๒,๑๒๔	๒,๑๘๒	๒,๓๘๒
๖	สาขาการก่อสร้าง	๖,๒๓๖	๕,๕๕๖	๖,๑๙๒
๗	สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	๓๔,๘๙๕	๓๘,๔๘๘	๔๐,๙๓๑
๘	สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๑๑,๐๕๘	๑๐,๙๘๐	๑๐,๖๐๑
๙	สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๓๐๓	๓๑๖	๓๔๕
๑๐	สาขาข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๑,๘๐๐	๑,๗๗๓	๑,๗๑๕
๑๑	สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๕,๔๑๖	๕,๙๔๙	๖,๒๑๐
๑๒	สาขากิจกรรมเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์	๔,๐๐๘	๓,๖๐๒	๓,๗๕๔
๑๓	สาขากิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	๓๑๓	๓๓๗	๓๔๙
๑๔	สาขาการให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	๑,๑๘๓	๑,๒๐๕	๑,๔๑๘
๑๕	สาขาการศึกษา	๓,๓๖๐	๓,๖๔๓	๓,๙๔๙
๑๖	สาขากิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๖,๑๙๓	๖,๓๓๘	๖,๕๕๖

๑๗	สาขาศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๒,๒๕๒	๒,๓๗๑	๒,๕๐๑
๑๘	สาขาบริการด้านอื่นๆ	๒๒๗	๒๘๔	๓๐๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product)		๓๑๗,๕๓๙	๓๔๐,๗๐๔	๓๔๑,๑๑๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)		๔๐๙,๗๘๐	๔๓๓,๑๓๔	๔๒๗,๔๐๙
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)		๗๗๕	๗๘๗	๗๙๘

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. ข้อมูลด้านการเกษตร

๒.๑ **ครัวเรือนเกษตรกร** จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๔๖,๒๐๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๐ ของครัวเรือนทั้งจังหวัด โดยอำเภอที่มีสัดส่วนของครัวเรือนเกษตรกรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอกลองเขื่อน มีสัดส่วนร้อยละ ๔๔.๗๘ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว มีสัดส่วนร้อยละ ๓๕.๖๒ และอำเภอราชสาส์น มีสัดส่วนร้อยละ ๓๔.๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนครัวเรือน ^๑	จำนวนครัวเรือน ^๒ เกษตร	ร้อยละจำนวนครัวเรือน เกษตรกร/ครัวเรือนทั้งหมด
๑	เมืองฉะเชิงเทรา	๖๗,๐๖๙	๖,๒๒๘	๙.๒๙
๒	บางคล้า	๑๘,๕๑๘	๓,๑๑๔	๑๖.๘๒
๔	บางน้ำเปรี้ยว	๒๔,๖๘๕	๘,๗๙๓	๓๕.๖๒
๕	บางปะกง	๔๘,๐๑๗	๒,๓๘๔	๔.๙๖
๖	บ้านโพธิ์	๑๙,๙๒๔	๒,๖๐๕	๑๓.๐๗
๗	พนมสารคาม	๓๔,๘๙๐	๔,๗๑๐	๑๓.๕๐
๙	ราชสาส์น	๔,๓๖๒	๑,๕๐๖	๓๔.๕๓
๓	สนามชัยเขต	๒๔,๐๐๕	๗,๘๑๑	๓๒.๕๔
๘	แปลงยาว	๒๐,๓๒๙	๒,๒๑๘	๑๐.๙๑
๑๐	ท่าตะเกียบ	๑๕,๘๗๙	๕,๐๐๑	๓๑.๕๙
๑๑	คลองเขื่อน	๔,๑๐๐	๑,๘๓๖	๔๔.๗๘
รวม		๒๘๑,๗๗๘	๔๖,๒๐๖	๑๖.๔๐

ที่มา : ๑.ที่ทำการปกครองจังหวัดฉะเชิงเทรา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๑
๓. ข้อมูลจาก <http://agri-map-online.moac.go.th>

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒,๒๔๕,๓๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๔ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยจำแนกเป็นพื้นที่พื้นที่นา ๗๖๔,๗๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐๖ ของพื้นที่ทำการเกษตร รองลงมาได้แก่ไม้ยืนต้น ๗๑๒,๑๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๒ พืชไร่ ๓๔๒,๗๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๗ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๓๒๔,๕๐๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๕ ของพื้นที่ทำการเกษตร ทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)							รวม
	ที่นา	พืชไร่	ไม้ผล	พืชสวน	ไม้ยืนต้น	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	
เมือง	๑๐๙,๗๓๒	-	๖,๔๔๒	๕๓	๙,๓๖๘	๕๐,๗๖๕	๑,๘๔๘	๖๘,๔๗๖
บางคล้า	๓๑,๕๐๙	๑๘	๑๔,๙๐๓	๒๙๙	๗,๘๓๙	๖๒,๑๗๓	๒,๗๒๒	๘๗,๙๓๖
บางน้ำเปรี้ยว	๒๓๕,๙๙๖	-	๕,๖๓๙	๖๖	๑,๑๑๔	๒๐,๘๕๓	๗๙๐	๒๘,๔๖๒
บางปะกง	๑๙,๗๒๒	-	๕๖	-	๔๔๑	๗๔,๒๙๘	๓	๙๔,๗๙๘
บ้านโพธิ์	๒๙,๕๗๑	-	๔๐๑	๑๒๑	๒๖๙	๖๕,๔๒๕	๑,๖๒๕	๖๗,๘๔๑
พนมสารคาม	๑๐๘,๐๐๕	๕๘,๑๘๕	๙,๖๑๐	๔๐๒	๕๓,๙๘๙	๘,๑๙๐	๕,๙๘๐	๑๙๖,๑๗๑
สนามชัยเขต	๘๓,๖๘๗	๑๔๔,๕๖๔	๑๓,๗๓๐	๕๔๒	๓๑๑,๓๕๘	๑๔๗	๔๔๗	๓๒๖,๒๒๔
แปลงยาว	๒๕,๒๖๕	๔๑,๖๖๒	๘,๔๗๔	๔๐๓	๗๕,๘๙๕	๑๒,๕๔๑	๓,๒๔๘	๑๐๐,๕๖๑
ราชสาส์น	๖๑,๕๔๗	๓๑	๓๕๐๐	๑๑๓	๔๗๑	๑๔,๗๔๓	๑๘๑	๑๙,๐๐๘
ท่าตะเกียบ	๒๗,๐๙๔	๙๘,๒๙๒	๑๓,๔๔๘	๓๓๗	๒๔๗,๐๒๑	๑๕๓	๕๓๕	๒๖๑,๔๙๔
คลองเขื่อน	๓๒,๖๓๖	-	๕,๑๐๙	-	๔,๔๑๗	๑๕,๒๑๓	๘๓	๕๖,๖๖๘
รวม	๗๖๔,๗๖๔	๓๔๒,๗๕๒	๘๑,๓๑๒	๒,๓๓๖	๗๑๒,๑๘๒	๓๒๔,๕๐๑	๑๗,๔๖๒	๒,๒๔๕,๓๐๙

ที่มา : ข้อมูลจาก <http://agri-map-online.moac.go.th>

๒.๓ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๓.๑ ข้อมูลการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

ตารางที่ ๙ รายชื่อพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา พืชเศรษฐกิจที่สำคัญจำแนกตามพื้นที่เพาะปลูก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่เพาะปลูก ๗๖๔,๗๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐๖ ยางพารา มีพื้นที่เพาะปลูก ๒๕๔,๐๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๒ มันสำปะหลัง มีพื้นที่เพาะปลูก ๒๕๐,๔๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๕ อ้อย มีพื้นที่เพาะปลูก ๓๖,๒๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๑ และมะพร้าว มีพื้นที่เพาะปลูก ๒๙,๘๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๕ ตามลำดับ

สินค้าลำดับที่	ชื่อสินค้า	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑	ข้าว	๗๖๔,๗๖๔	๓๔.๐๖
๒	ยางพารา	๒๕๔,๐๗๓	๑๑.๓๒
๓	มันสำปะหลัง	๒๕๐,๔๓๔	๑๑.๑๕
๔	อ้อย	๓๖,๒๑๙	๑.๖๑
๕	มะพร้าว	๒๙,๘๙๑	๑.๓๓

๖	สับปะรด	๑๖,๓๐๘	๐.๗๓
๗	ปาล์มน้ำมัน	๑๐,๒๔๗	๐.๔๖
๘	อื่นๆ	๘๘๓,๓๗๓	๓๙.๓๔
รวม	พื้นที่ทำการเกษตร	๒,๒๔๕,๓๐๙	๑๐๐

ที่มา : ข้อมูลจาก <http://agri-map-online.moac.go.th>

๒.๓.๒ แหล่งแปรรูป ตลาดกระจายสินค้า และข้อมูลสินค้าสำคัญระดับจังหวัด

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลแหล่งรับซื้อและสหกรณ์การเกษตร แหล่งรับซื้อและสหกรณ์การเกษตรของจังหวัด ฉะเชิงเทรา มีทั้งหมด ๘๐ จุด กระจายในทุกอำเภอ โดยมีสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด จำนวน ๓๑ แห่ง คิดเป็น ร้อยละ ๓๘.๗๕ รองลงมาได้แก่ โรงงานมันเส้นร้อยละ ๒๑.๒๕ และโรงงานแปรรูปไม้ยาง ร้อยละ ๑๖.๒๕ ตามลำดับ

ประเภทแหล่งรับซื้อ	จำนวนจุด
สหกรณ์การเกษตร	๓๑
โรงงานมันเส้น	๑๗
โรงงานแปรรูปไม้ยาง	๑๓
ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	๖
โรงงานอาหารสัตว์	๔
โรงงานแป้งมันสำปะหลัง	๓
ลานตากและแหล่งรับซื้อ	๒
สหกรณ์ประมง	๒
โรงงานมันอัดเม็ด	๑
โรงงานน้ำมันปาล์ม	๑
รวม	๘๐

ที่มา : ข้อมูลจาก <http://agri-map-online.moac.go.th>

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

หน่วย : ต้น, ฟอง, ตัน, ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒. ยางพารา												
-ช่วงเวลากการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓,๖๕๗	-	-	๑,๘๒๙	๓,๐๔๘	๓,๐๔๘	๓,๐๔๘	๓,๐๔๘	๓,๐๔๘	๓,๐๔๘	๓,๓๕๒	๓,๓๕๒
คิดเป็นร้อยละ												
๓. ปาล์มน้ำมัน												
-ช่วงเวลากการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓,๐๓๐	๓,๐๓๐	๓,๐๓๐	๓,๐๓๐	-	-	-	-	-	-	-	-
คิดเป็นร้อยละ	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	-	-	-	-	-	-	-	-
๔. มะพร้าวอ่อน												
-ช่วงเวลากการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๘๐๖	๘๐๖	๙๐๖	๙๐๖	๙๐๖	๖๐๔	๙๐๖	๘๐๖	๘๐๖	๘๐๖	๙๐๖	๙๐๖
คิดเป็นร้อยละ	๘.๐๐	๘.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐	๖.๐๐	๙.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐
๕. มะพร้าวแก่												
-ช่วงเวลากการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓๕๔	๓๕๔	๓๙๘	๓๙๘	๓๙๘	๒๖๕	๓๙๘	๓๕๔	๓๕๔	๓๕๔	๓๙๘	๓๙๘
คิดเป็นร้อยละ	๘.๐๐	๘.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐	๖.๐๐	๙.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

หน่วย : ต้น, ฟอง, ตั้ว, ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๖. มะนาว												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก					←							→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๒๔	๒๔	๒๔	๓๖	๒๔	๒๔	๒๔	๒๔	๒๔	๒๔	๒๔	๒๔
คิดเป็นร้อยละ	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐
๗. หมากรุก												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก					←							→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๕๒๘	๕๒๘	๖๑๖	๕๒๘	๗๙๒	๑,๑๔๔	๑,๑๔๔	๑,๑๔๔	๖๑๖	๖๑๖	๖๑๖	๕๒๘
คิดเป็นร้อยละ	๖.๐๐	๖.๐๐	๗.๐๐	๖.๐๐	๙.๐๐	๑๓.๐๐	๑๓.๐๐	๑๓.๐๐	๗.๐๐	๗.๐๐	๗.๐๐	๖.๐๐
๘. ไม้เศรษฐกิจ (สน/ยูคา)												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก					←							→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓๙๘,๐๑๖	๒๔๓,๒๓๒	๓๓๑,๖๘๐	๒๖๕,๓๔๔	๑๗๖,๘๙๖	๑๓๒,๖๗๒	๒๖๕,๓๔๔	๑๓๒,๖๗๒	๑๓๒,๖๗๒	๑๓๒,๖๗๒	-	-
คิดเป็นร้อยละ	๑๘.๐๐	๑๑.๐๐	๑๕.๐๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๖.๐๐	๑๒.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	-	-
พืชผัก												
๑. ตะไคร้												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก					←							→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๖๕๗	๗๖๗	๖๕๗	๘๗๖	๙๘๖	๘๗๖	๘๗๖	๑,๒๐๕	๑,๓๑๔	๑,๐๙๕	๑,๒๐๕	๔๓๘
คิดเป็นร้อยละ	๖.๐๐	๗.๐๐	๖.๐๐	๘.๐๐	๙.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๑๑.๐๐	๑๒.๐๐	๑๐.๐๐	๑๑.๐๐	๔.๐๐

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

หน่วย : ต้น, ฟอง, ตัว, ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒. ข้า												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๒๔๖	๒๔๖	๒๔๖	๒๔๖	๒๔๖	๒๔๖	๒๔๖	๒๔๖	๓๗๐	๒๔๖	๒๔๖	๒๔๖
คิดเป็นร้อยละ	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐
๓. พริกขี้หนูสวน												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓๒	๔๓	๓๘	๔๘	๔๓	๕๙	๕๙	๔๓	๔๓	๓๒	๓๒	๖๕
คิดเป็นร้อยละ	๖.๐๐	๘.๐๐	๗.๐๐	๙.๐๐	๘.๐๐	๑๑.๐๐	๑๑.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐
๔. ชะอม												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
คิดเป็นร้อยละ	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔
๕. ถั่วฝักยาว												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๗๐	๗๘	๗๘	๗๘	๔๔	๗๘	๘๗	๘๗	๗๐	๖๑	๕๒	๘๗
คิดเป็นร้อยละ	๘.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐	๙.๐๐	๕.๐๐	๙.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๘.๐๐	๗.๐๐	๖.๐๐	๑๐.๐๐

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

หน่วย : ต้น, ฟอง, ตัน, ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๖. กล้วย													
-ช่วงระยะเวลาการเพาะปลูก	←												→
-ช่วงระยะเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๒๑๔	-	๓๔	๒๐๔	-	๓๔	-	๒๑๔	๓๔	-	-	๓๔	
คิดเป็นร้อยละ	๒๓.๐๐		๘.๐๐	๒๒.๐๐		๘.๐๐		๒๓.๐๐	๘.๐๐			๘.๐๐	
๗. พริกชี้หัวสวนใหญ่													
-ช่วงระยะเวลาการเพาะปลูก	←												→
-ช่วงระยะเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓๓	๔๐	๑๕๒	๒๐	๒๐	๒๐	๒๖	๙๒	๘๖	๖๖	๖๖	๔๐	
คิดเป็นร้อยละ	๕.๐๐	๖.๐๐	๒๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๑๔.๐๐	๑๓.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐	
๘. ผักชีฝรั่ง													
-ช่วงระยะเวลาการเพาะปลูก	←												→
-ช่วงระยะเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓๐	๑๓	-	๑๒๐	๑๓	-	๓๐	๑๐๓	-	๓๐	๙๐	๓๐	
คิดเป็นร้อยละ	๗.๐๐	๓.๐๐		๒๘.๐๐	๓.๐๐		๗.๐๐	๒๔.๐๐		๗.๐๐	๒๑.๐๐	๗.๐๐	
๙. แตงกวา													
-ช่วงระยะเวลาการเพาะปลูก	←												→
-ช่วงระยะเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๑๗๙	๑๖๙	๘๕	๙๔	๕๖	๒๘	๘๕	๕๖	๔๗	๓๘	๔๗	๕๖	
คิดเป็นร้อยละ	๑๙.๐๐	๑๘.๐๐	๙.๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐	๓.๐๐	๙.๐๐	๖.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๖.๐๐	

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

หน่วย : ต้น,ฟอง,ตัว, ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑๐. บวบ												
-ช่วงเวลาการเพาะปลูก	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๕๕	๖๘	๕๕	๗๕	๘๙	๘๙	๘๙	๕๕	๕๕	๕๕	๕๕	๖๘
คิดเป็นร้อยละ	๘.๐๐	๑๐.๐๐	๘.๐๐	๑๑.๐๐	๑๓.๐๐	๑๓.๐๐	๑๓.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๑๐.๐๐
ปศุสัตว์												
๑. ไก่ไข่												
-ช่วงเวลาการเพาะเลี้ยง	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ฟอง)	๑๕๓,๔๔๑,๐๔๗	๑๓๘,๕๙๑,๙๑๔	๑๕๓,๔๔๑,๐๔๗	๑๔๘,๔๙๑,๓๓๖	๑๕๓,๔๔๑,๐๔๗	๑๔๘,๔๙๑,๓๓๖	๑๕๓,๔๔๑,๐๔๗	๑๕๓,๔๔๑,๐๔๗	๑๔๘,๔๙๑,๓๓๖	๑๕๓,๔๔๑,๐๔๗	๑๔๘,๔๙๑,๓๓๖	๑๕๓,๔๔๑,๐๔๗
คิดเป็นร้อยละ	๘.๔๙	๗.๖๗	๘.๔๙	๘.๒๒	๘.๔๙	๘.๒๒	๘.๔๙	๘.๔๙	๘.๒๒	๘.๔๙	๘.๒๒	๘.๔๙
๒. ไก่เนื้อ												
-ช่วงเวลาการเพาะเลี้ยง	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๕,๖๐๙	๓,๘๗๙	๓,๔๕๐	๕,๓๙๐	๓,๘๕๐	๕,๐๙๐	๓,๑๖๗	๔,๖๒๕	๒,๔๓๕	๔,๗๓๕	๔,๓๒๒	๓,๑๙๘
คิดเป็นร้อยละ	๑๑.๒๘	๗.๘๐	๖.๙๔	๑๐.๘๒	๗.๗๔	๑๐.๒๓	๖.๓๗	๙.๓๐	๔.๙๐	๙.๕๒	๘.๖๙	๖.๔๓
๓. สุกร												
-ช่วงเวลาการเพาะเลี้ยง	←											→
-ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น)	๓,๒๐๐	๓,๐๙๐	๓,๓๑๐	๓,๖๖๐	๓,๓๐๐	๓,๐๓๐	๓,๓๓๐	๓,๓๓๐	๒,๘๖๐	๓,๐๖๐	๒,๕๗๐	๓,๕๐๐
คิดเป็นร้อยละ	๘.๓๗	๘.๐๘	๘.๖๖	๙.๕๗	๘.๖๓	๗.๙๒	๘.๗๑	๘.๗๑	๗.๔๘	๘.๐๐	๖.๗๒	๙.๑๕

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

หน่วย : ต้น, ฟอง, ตัว, ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประมง ๑. กุ้งทะเลฟาร์มเลี้ยง -ช่วงเวลาการเพาะเลี้ยง -ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น) คิดเป็นร้อยละ	← น้อย	← น้อย	← น้อย	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← น้อย	← น้อย	← น้อย
	๕๖๐	๕๖๐	๕๖๐	๕๖๐	๑,๑๒๐	๑,๑๒๐	๑,๑๒๐	๑,๑๒๐	๑,๑๒๐	๕๖๐	๕๖๐	๕๖๐
	๕.๘๘	๕.๘๘	๕.๘๘	๕.๘๘	๑๑.๗๖	๑๑.๗๖	๑๑.๗๖	๑๑.๗๖	๑๑.๗๖	๕.๘๘	๕.๘๘	๕.๘๘
๒. กุ้งทะเลอนุบาล -ช่วงเวลาการเพาะเลี้ยง -ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ล้านตัว) คิดเป็นร้อยละ	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← น้อย	← น้อย	← น้อย	← น้อย
	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๗๓๑	๗๓๑	๗๓๑	๗๓๑
	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
๓. ปลาน้ำจืดฟาร์มเลี้ยง -ช่วงเวลาการเพาะเลี้ยง -ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น) คิดเป็นร้อยละ	← มาก	← น้อย	← น้อย	← น้อย	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก
	๒,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔	๘.๓๔
๔. ปลาน้ำจืดอนุบาล -ช่วงเวลาการเพาะเลี้ยง -ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ล้านตัว) คิดเป็นร้อยละ	← น้อย	← น้อย	← น้อย	← น้อย	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← มาก	← น้อย	← น้อย
	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๒๕	๒๕
	๔.๑๗	๔.๑๗	๔.๑๗	๔.๑๗	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๔.๑๗	๔.๑๗

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

หน่วย : ต้น,ฟอง,ตัว, ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๕. ปลากระพงฟาร์มเลี้ยง -ช่วงเวลาการเพาะปลูก -ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ต้น) คิดเป็นร้อยละ	←	น้อย	น้อย	น้อย	น้อย	น้อย	น้อย	มาก	มาก	มาก	มาก	น้อย	น้อย	→
		๓๗๐	๓๗๐	๓๗๐	๓๗๐	๓๗๐	๓๗๐	๗๔๐	๗๔๐	๗๔๐	๗๔๐	๓๗๐	๓๗๐	
		๖.๒๕	๖.๒๕	๖.๒๕	๖.๒๕	๖.๒๕	๖.๒๕	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๖.๒๕	๖.๒๕	
๖. ปลากระพงอนุบาล -ช่วงเวลาการเพาะปลูก -ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ล้านตัว) คิดเป็นร้อยละ	←	น้อย	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	น้อย	น้อย	น้อย	→
		๓	๕	๖	๖	๖	๖	๖	๖	๕	๓	๓	๓	
		๕.๑๗	๘.๖๒	๑๐.๓๔	๑๐.๓๔	๑๐.๓๔	๑๐.๓๔	๑๐.๓๔	๑๐.๓๔	๘.๖๒	๕.๑๗	๕.๑๗	๕.๑๗	

๒.๓.๔ ข้อมูลราคาสินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัด (สินค้า ๕ อันดับแรกของแต่ละด้าน ๓ ปีซ้อนหลัง)

๑) ด้านพืช

ตารางที่ ๑๒ ราคาผลผลิตด้านพืชที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา

ปีการผลิต	ชนิดสินค้า	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต(ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	มูลค่าผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท)
๒๕๕๙	ข้าว	๑,๓๓๒,๓๘๑	๑,๐๑๖,๙๗๐	๗๖๓	๘,๔๑๙	๘,๕๖๒,๐๖๔,๘๑๐
	มันสำปะหลัง	๓๑๒,๖๐๖	๑,๒๐๔,๕๕๙	๓,๘๕๓	๒,๙๒๔	๓,๕๒๒,๑๓๐,๕๑๘
	มะม่วง	๗๐,๑๕๙	๔๐,๒๕๒	๕๗๔	๒๐,๔๒๕	๘๒๒,๑๔๗,๑๐๐
	ยางพารา	๑๕๓,๕๖๔	๓๔,๐๐๐	๒๒๑	๙๖,๗๘๓	๓,๒๙๐,๖๒๒,๐๐๐
	มะพร้าว	๒๑,๒๑๕	๒๑,๒๑๗	๑,๐๐๐	๙,๖๒๕	๒๐๔,๒๑๒,๕๕๐
๒๕๖๐	ข้าว	๑,๒๒๓,๑๓๗	๙๓๕,๕๕๓.๖๔	๗๖๔.๔๓	๗,๗๗๗	๗,๗๐๗,๗๐๐,๐๐๐
	มันสำปะหลัง	๓๓๒,๔๙๖	๑,๑๑๕,๓๐๗	๓,๖๓๓	๒,๙๓๐	๓,๒๖๗,๘๕๐,๐๐๐
	มะม่วง	๔๑,๒๔๘	๒๒,๖๓๔.๗๐	๖๓๙.๖๗	๒๐,๘๗๐	๔๗๓,๒๒๐,๐๐๐
	ยางพารา	๑๕๓,๕๖๔	๓๔,๐๐๐.๘๑	๒๕๖.๒๐	๑๑๗.๗๕	๔,๐๐๓,๖๐๐,๐๐๐
	มะพร้าว	๑๘,๒๐๗	๑๔,๔๙๒.๕๓	๗๖๑	๑๐,๐๐๐	๓๔๑๒๙,๗๐๐,๐๐๐
๒๕๖๑	ข้าว	๑,๒๓๒,๔๘๑	๗๕๐,๙๓๕	๕๙๕	๘,๘๕๐	๖,๘๒๓,๙๘๐,๐๐๐
	มันสำปะหลัง	๒๘๕,๒๘๑	๑,๐๐๐,๐๖๘	๓,๕๙๒	๒,๒๖๐	๒,๒๖๐,๑๕๐,๐๐๐
	มะม่วง	๓๒,๔๒๕	๒๒,๕๕๖.๑๘	๗๘๖.๔๑	๒๒,๐๓๐	๔๙๖,๖๙๐,๐๐๐
	ยางพารา	๑๖๔,๕๘๐	๓๐,๔๗๕.๕๙	๓๑๒.๐๙	๑๐๕,๖๒๐	๓,๒๑๘,๗๗๙,๐๐๕
	มะพร้าว	๑๙,๙๒๒	๑๔,๔๙๐.๐๔	๗๒๒.๘๐	๗.๐๔	๑๑๑,๕๒๐,๐๐๐

๒) ด้านประมง

ตารางที่ ๑๓ ราคาผลผลิตด้านประมงที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา

ปีการผลิต	ชนิดประมง	ปริมาณการผลิต (กก.)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๒๕๕๙	ฟาร์มกุ้งทะเล	๓๑,๗๘๑,๔๓๓.๓๐	๑๐๔.๑๗	๓,๓๑๐,๖๐๒,๙๕๖.๘๙
	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	๓๐,๒๘๖,๙๓๓.๕๓	๓๒.๒๙	๙๗๗,๘๘๖,๖๐๑.๕๔
	เพาะพันธุ์/อนุบาลกุ้งทะเล (ตัว)	๑๖๒,๖๙๐,๓๔๐๐๐	๐.๐๕	๘๑๔,๓๙๔,๖๘๓.๐๘
	ฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำกร่อย	๕,๙๑๑,๘๑๘.๕๘	๑๑๘.๙๐	๗๐๒,๙๓๕,๒๒๘.๗๐
	เพาะพันธุ์/อนุบาลสัตว์น้ำจืด (ตัว)	๖๐๗,๔๘๐,๐๐๐.๐๐	๐.๒๖	๑๕๕,๐๙๔,๐๐๐.๐๐
๒๕๖๐	ฟาร์มกุ้งทะเล	๓๒,๘๒๑,๙๙๓.๐๐	๑๐๕.๐๐	๓,๔๔๖,๓๐๙,๒๖๕.๐๐
	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	๒๑,๗๙๖,๐๓๔.๐๐	๓๒.๐๐	๖๙๗,๔๗๓,๐๘๘.๐๐
	เพาะพันธุ์/อนุบาลกุ้งทะเล (ตัว)	๑๘,๒๙๑,๔๒๙,๘๐๙.๐๐	๐.๐๕	๙๑๔,๕๗๑,๔๙๐.๔๕
	ฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำกร่อย	๓,๕๔๗,๐๙๑.๑๕	๑๕๐.๐๐	๕๓๒,๐๖๓,๖๗๒.๕๐
	เพาะพันธุ์/อนุบาลสัตว์น้ำจืด (ตัว)	๖๐๗,๔๘๐,๐๐๐.๐๐	๐.๒๖	๑๕๕,๐๙๔,๐๐๐.๐๐

ตารางที่ ๑๓ ราคาผลผลิตด้านประมงที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

ปีการผลิต	ชนิดประมง	ปริมาณการผลิต (กก.)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๒๕๖๑	ฟาร์มกุ้งทะเล	๑๘,๔๕๗,๙๙๒.๐๐	๑๓๐.๐๐	๒,๓๙๙,๕๓๘,๙๖๐.๐๐
	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	๒๙,๘๑๗,๖๕๐.๐๐	๓๒.๐๐	๙๕๕,๑๖๔,๘๐๐.๐๐
	เพาะพันธุ์/อนุบาล กุ้งทะเล (ตัว)	๑๗,๐๖๖,๘๖๕,๓๐๐.๐๐	๐.๐๓	๕๑๒,๐๐๕,๙๕๙.๐๐
	ฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำกร่อย	๕,๓๒๐,๖๓๖.๗๒	๑๘๐.๐๐	๙๕๗,๗๑๔,๖๐๙.๖๐
	เพาะพันธุ์/อนุบาลสัตว์น้ำจืด (ตัว)	๖๐๗,๔๘๐,๐๐๐.๐๐	๐.๒๖	๑๕๕,๐๙๔,๐๐๐.๐๐

๓) ด้านปศุสัตว์

ตารางที่ ๑๔ ราคาผลผลิตด้านปศุสัตว์ที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา

ปีการผลิต	ชนิดสัตว์	ปริมาณการผลิต (กก.)	ราคา (บาท/ตัว)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๒๕๕๙	ไข่ไก่ (ฟอง)	๒,๔๙๖,๕๑๒,๑๖๖	๒.๖๕	๖,๗๓๐,๑๓๙,๗๘๐.๙๐
	ไก่เนื้อ	๑,๓๐๙,๗๕๙	๖๑.๖๓	๑๑๙,๐๓๐,๘๙๗.๙๒
	สุกร	๓๐๗,๐๑๓	๖,๕๐๑.๒๕	๒,๐๐๕,๕๖๙,๗๑๘.๗๕
	เป็ดเนื้อ	๕๐๖,๙๒๘	๑๓๘.๐๐	๗๐,๑๕๕,๙๙๒.๙๖
	โคเนื้อ	๒๖,๗๖๔	๑๔,๐๐๐.๐๐	๓๗๖,๔๗๙,๔๐๐.๐๐
๒๕๖๐	ไข่ไก่ (ฟอง)	๒,๖๐๗,๔๓๘,๘๒๐	๒.๘๘	๗,๕๐๙,๔๒๓,๘๐๒
	ไก่เนื้อ	๑๓,๙๐๔,๑๕๔	๘๐.๗๗	๑,๑๒๓,๘๗๙,๓๙๐
	สุกร	๖๙,๒๕๕,๓๐๐	๖,๔๓๓.๐๐	๔,๔๕๕,๑๙๓,๔๔๙
	เป็ดเนื้อ	๔,๕๖๐,๔๔๔	๑๗๔.๐๐	๗๙๕,๕๐๕,๗๕๒
	โคเนื้อ	๕,๕๐๘,๗๕๐	๑๔,๙๒๗.๐๐	๘๒๘,๙๑๖,๔๔๕
๒๕๖๑	ไข่ไก่ (ฟอง)	๑,๙๑๕,๖๑๘,๙๑๕	๒.๔๒	๔,๖๓๕,๗๙๗,๗๗๔
	ไก่เนื้อ	๒๑,๐๓๓,๕๕๘	๖๓.๙๔	๑,๓๔๗,๑๑๑,๙๘๐
	สุกร	๘๓,๑๘๔,๖๐๐	๕,๓๙๙.๐๐	๔,๔๙๑,๑๓๖,๕๕๔
	เป็ดเนื้อ	๖,๑๖๐,๗๖๑	๑๘๐.๐๐	๑,๑๐๙,๖๔๕,๖๖๐
	โคเนื้อ	๕,๒๗๐,๕๐๐	๑๗,๓๔๔.๐๐	๙๑๕,๖๔๖,๒๐๘

๓. การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากการประกาศเขตเหมาะสมสำหรับการทำเกษตร พืช ๑๐ ชนิด ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด สับปะรด ยางพารา มะพร้าว ลำไย และทุเรียน เงาะ มังคุด ปศุสัตว์ ๘ ชนิด ได้แก่ แกะ แพะ โคเนื้อ โคนม ไก่เนื้อ ไก่ไข่ กระบือ สุกร และประมง ๒ ชนิด ได้แก่ สัตว์น้ำจืด และกุ้งทะเล ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อมาประมวลสรุปกับข้อมูลที่มีอยู่ เช่น ชนิดดิน สภาพภูมิประเทศ สภาพอากาศ แหล่งจำหน่าย และการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในปัจจุบัน สามารถกำหนดแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามแผนที่ Zoning by Agri-Map ทั้งนี้สินค้าเกษตรที่สามารถเข้าหลักเกณฑ์โครงการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ คือมีเกษตรกรรวมกันไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย และมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า ๓๐ ไร่ เมื่อเข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ใช้หลักการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) รวมถึงการพัฒนาเข้าสู่ระบบมาตรฐาน เพื่อให้สินค้าเกษตรสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งยังมีตลาดรองรับทั้งภายในและต่างประเทศได้อีกด้วย ดังนี้

๓.๑ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกข้าว จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศจังหวัดหนึ่ง แต่จากข้อมูลการใช้พื้นที่เกษตรกร ปรากฏว่ามีเกษตรกรปลูกข้าวในเขตที่ไม่เหมาะสมจำนวน ๗๒,๙๕๘ ไร่ ร้อยละ ๙.๘๔ และเหมาะสมเล็กน้อย ๕๗,๓๙๘ ไร่ ร้อยละ ๗.๗๔ โดยเฉพาะในเขตอำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ และอำเภอนวมสารคาม อย่างไรก็ตามมีข้อน่าสังเกตว่าอำเภอราชสาส์น และอำเภอบางคล้า บางตำบลน่าจะมีความเหมาะสมกลับพบว่าอยู่ในเขตไม่เหมาะสม ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลเชิงลึก ทราบว่าเหตุที่ถูกกำหนดว่าเป็นเขตไม่เหมาะสมเนื่องจากปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ดังนั้นการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกข้าวในจังหวัดฉะเชิงเทรา แผนงาน/โครงการที่จะรองรับควรกำหนดกลุ่มให้ชัดเจน ดังนี้

๑) แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกข้าวในเขตที่มีความเหมาะสม เนื่องจากข้าวเป็นสินค้าเกษตรที่มีปริมาณการผลิตมากกว่าความต้องการ (Over Supply) แผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินการในเขตนี้จะต้องเป็นโครงการที่มีลักษณะที่ไม่เพิ่มปริมาณการผลิต หรืออาจมีผลให้ปริมาณการผลิตต่อหน่วยของเกษตรกรลดลง แต่มีกำไรสุทธิต่อหน่วยเพิ่มขึ้น หรือโครงการที่เป็นการผลิตข้าวเพื่อการบริโภคสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) และการสร้างมาตรฐานในตัวสินค้า ได้แก่

- โครงการส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตข้าว
- โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเพื่อจำหน่ายเป็นการปลูกเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ (ศูนย์ข้าวชุมชน)
- โครงการข้าวอินทรีย์
- โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

๒) แนวทางการบริหารจัดการในพื้นที่ปลูกข้าว ในเขตที่ไม่เหมาะสมจะมีแผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินในพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกที่เกิดจากพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก แต่ดินมีความเหมาะสม แผนงาน/โครงการที่จะดำเนินงานในพื้นที่นี้ คือ

- โครงการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมสำหรับการปลูกในเขตพื้นที่น้ำท่วม (ข้าวเหนียว)
- โครงการปรับระบบการปลูกข้าว เพื่อให้สามารถเก็บเกี่ยวได้ทันช่วงก่อนฤดูกล้าน้ำหลาก

สำหรับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั่วไป แผนงาน/โครงการที่จะรองรับควรมีลักษณะเป็นการลดพื้นที่เปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่มีเหมาะสม และไม่มีปัญหาการตลาด แผนงาน/โครงการที่จะส่งเสริมได้แก่

- โครงการส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จะดำเนินงานในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม สำหรับปลูกพืชชนิดใดเลย และเป็นเกษตรกรรายย่อย ที่มีที่ดินไม่มากนัก
- โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบมีพันธะสัญญา ดำเนินการในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชชนิดใดเลย และเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองมากพอควร
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

๓.๒ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จากข้อมูล ปี ๒๕๖๑ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๒๕๐,๔๓๔ ไร่ แต่เมื่อพิจารณาถึงเขตการปลูกกลับพบว่า ปลูกในเขตพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย ๗๔,๘๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๗ พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมถึง ๒๑,๐๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๙ ปลูกในเขตที่เหมาะสม ๑๕๔,๑๖๕ ไร่ ร้อยละ ๖๑.๕๕ หากพิจารณาเป็นรายอำเภอและตำบลแล้วปรากฏว่า อำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ และอำเภอแปลงยาว มีการปลูกในเขตที่ไม่เหมาะสมมาก ดังนั้น แผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการที่จะปรับลดการปลูกมันสำปะหลัง ในเขตที่ไม่เหมาะสมจะมุ่งดำเนินการใน ๖ อำเภอ

สำหรับแผนงาน/โครงการ ที่จะนำมาส่งเสริมทดแทนการปลูกมันสำปะหลังในเขตที่ไม่เหมาะสม คือ

- โครงการส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบมีพันธะสัญญา จะดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเป้าหมายเดียวกัน

สำหรับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม กับการปลูกมันสำปะหลังบางแปลง แต่เหมาะสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะทำการส่งเสริมให้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบมีพันธะสัญญา โดยทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่แปดริ้ว จำกัด ที่ได้รับการสนับสนุนไซโลเก็บวัตถุดิบอาหารสัตว์จากภาครัฐ ในการประชุมกรม.สัญญา ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนพื้นที่ที่ปลูกมันสำปะหลัง ในเขตที่เหมาะสม จะดำเนินโครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

๓.๓ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกยางพารา การปลูกยางพาราของจังหวัดฉะเชิงเทรา จะมีมากที่อำเภอท่าตะเกียบ และสนามชัยเขต และทั้งสองอำเภอมียพื้นที่เหมาะสม สำหรับการปลูก ทั้งหมด ๒๕๔,๐๗๓ ไร่ ส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๑๗๔,๘๘๘ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๘๓ อยู่ในพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย ๗๓,๙๒๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๙ อยู่ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ๒,๘๔๙ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๒ อย่างไรก็ตามยางพาราเป็นพื้นที่ที่มีการลงทุนสูงโดยในระยะเริ่มแรกจนกว่าจะกรีดยางได้ใช้เวลา ๗ ปี การส่งเสริมให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกในเขตที่ไม่เหมาะสมดำเนินการได้ยากเนื่องจาก แผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในพื้นที่การปลูกยางพารา คือการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบว่า สวนยางของตนเองปลูกในพื้นที่เหมาะสมหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจขยายพื้นที่หรือไม่ และหากปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม และจะต้องบำรุงรักษาต้นยางอย่างไรที่จะให้ผลตอบแทนสูงและคุ้มค่าต่อการลงทุน ตลอดจนส่งเสริมการเพิ่มมูลค่า เช่น การแปรรูป ดังนั้นโครงการที่จะดำเนินงาน คือ

- โครงการลดต้นทุนการผลิตยางพารา ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม
- โครงการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เขตที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และทำการประมง ในจังหวัดเชิงเทรา
- โครงการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓.๔ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งจังหวัดจะมี ๑๐,๒๔๗ ไร่ โดยเมื่อพิจารณาจากพื้นที่ที่เหมาะสมในการเพาะปลูกปรากฏว่าอยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง ๓,๙๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗๗ และอยู่ในพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย ๓,๙๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๐ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ๕๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ โดยพืชปาล์มน้ำมัน เป็นพืชที่ใช้ น้ำ ในการเพาะปลูกเป็นปริมาณมาก ประกอบกับลักษณะดินต้องมีธาตุโบรอนสูง ดังนั้นปัจจัยที่กำหนดความเหมาะสมคือ ดิน และน้ำ ตลอดจนโรงงานรับซื้อและแปรรูป โดยโครงการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน แผนงาน/โครงการที่จะรองรับในระยะแรกของจังหวัดฉะเชิงเทรา คือ

- โครงการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เขตที่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรของจังหวัดฉะเชิงเทรา และแหล่งรับซื้อ

๓.๕ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน การปลูกอ้อยโรงงานในจังหวัดฉะเชิงเทรา จะปลูกมากที่อำเภอท่าตะเกียบ พนมสารคาม แกลง และสนามชัยเขต ตามลำดับ โดยปลูกในเขตพื้นที่เหมาะสมมากและเหมาะสมปานกลางเมื่อเทียบกับเขตไม่เหมาะสม ในสัดส่วน ๓:๔ การปลูกอ้อยโรงงานในเขตพื้นที่ไม่เหมาะสม เห็นควรได้มีโครงการปรับเปลี่ยนที่จะดำเนินการ คือ โครงการส่งเสริมการทำ การเกษตรผสมผสาน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๖ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นสินค้าเกษตรที่มีความต้องการสูงในจังหวัดฉะเชิงเทรา สำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ เนื่องจากเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับอาหารไก่ไข่ จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่ที่เหมาะสม ๘๕๕,๗๖๖ ไร่ แต่ปลูกจริงอยู่ที่ ๓,๒๗๘ ไร่ ความเหมาะสมอยู่ที่อำเภอท่าตะเกียบ พนมสารคาม และสนามชัยเขต เป็นส่วนใหญ่ เห็นควรดำเนินการ โครงการนำร่องส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แบบมีพันธะสัญญา (กับสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่แปดริ้ว จำกัด) ในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยดำเนินการในลักษณะนำร่อง

๓.๗ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกสับปะรดโรงงาน การปลูกสับปะรดโรงงานในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการปลูกมากในพื้นที่ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกียบ และตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต และเป็นการปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสมทั้งหมด โดยมีพื้นที่ปลูกรวม ๑๖,๓๐๘ ไร่ โดยปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม ร้อยละ ๘๙.๘๙ ซึ่งจากข้อมูลในพื้นที่พบว่าเป็นการปลูกแซมในสวนยางพารา ขณะที่ยางพาราไม่ให้ผลผลิต พื้นที่ปลูกจะลดลงเองเมื่อยางพาราเจริญเติบโตขึ้น อย่างไรก็ตามในระยะนี้ เนื่องจากสับปะรดโรงงาน เป็นพืชที่มีปัญหาในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวมีโรงงานมารับซื้อหรือแม้แต่การบริโภคผลสดก็มีปัญหาราคาตกต่ำ เนื่องจาก Over Supply และการแข่งขันทางด้านรสชาติที่มีสูง

๓.๘ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่เลี้ยงสุกร จังหวัดฉะเชิงเทราเลี้ยงสุกรมากเป็นอันดับ ๓ ของประเทศ รองจากจังหวัดราชบุรีและนครปฐม เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ได้มาตรฐาน โครงการที่จะดำเนินการ จะต้องเป็นโครงการ ในลักษณะที่ทำให้การเลี้ยงไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำให้ผลผลิตที่ได้คุณภาพมาตรฐานเพื่อการส่งออก โครงการที่จะดำเนินการ คือ

- โครงการลดผลกระทบจากการเลี้ยงสุกร ต่อแหล่งน้ำธรรมชาติ ดำเนินการในฟาร์มขนาดเล็ก
- โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์จากสุกรให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยเป็นการปรับปรุงโรงฆ่าสุกรให้ได้มาตรฐานของกรมปศุสัตว์ โดยสนับสนุนเงินทุนปลอดดอกเบี้ยเพื่อปรับปรุงโรงฆ่า
- โครงการพัฒนาศักยภาพฟาร์มสุกรปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย
- โครงการสนับสนุนโครงการการรับรองพื้นที่ปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย
- โครงการมาตรฐานฟาร์ม
- โครงการฟาร์มรักษ์สิ่งแวดล้อม
- โครงการเชียงใหม่สะอาด
- โครงการลดการใช้สารเร่งเนื้อแดง

๓.๙ แนวทางบริหารจัดการพื้นที่เลี้ยงไก่เนื้อ เนื่องจากการเลี้ยงส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงแบบมีพันธะสัญญากับภาคเอกชน แนวทางการพัฒนาจะต้องเป็นลักษณะที่ทำให้การเลี้ยงไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งน้ำเสียและกลิ่น โครงการที่จะเป็นการสนับสนุนเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ได้แก่

- โครงการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากของเสียจากการเลี้ยงไก่
- โครงการกำจัดกลิ่นอันไม่พึงประสงค์จากการเลี้ยงไก่เนื้อ

๓.๑๐ แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่การเลี้ยงไก่ไข่ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเลี้ยงไก่ไข่มากที่สุดในประเทศ ไข่เป็นดัชนีตัวชี้วัดเศรษฐกิจของประเทศอย่างง่าย หากไข่แพงแสดงถึงภาวะข้าวยากหากแพงนโยบายของรัฐจึงพยายามที่จะตรึงราคาไข่ไก่ไม่ให้แพงมากนัก จึงได้สนับสนุนงบประมาณจ่ายขาด เพื่อให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่แปดริ้ว จำกัด ก่อสร้างไซโลเก็บวัตถุดิบอาหารไก่ไข่ ดังนั้นโครงการที่จะดำเนินการ เพื่อให้ผู้เลี้ยงไก่ไข่อยู่ได้ ราคาไข่ไก่ไม่สูงจนทำให้ผู้บริโภคเดือดร้อน คือ

- โครงการลดต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ จังหวัดฉะเชิงเทรา
- โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบมีพันธะสัญญา เป็นโครงการสนับสนุนการลดพื้นที่ปลูกพืชมีปัญหาด้านการตลาด และปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม มาเป็นการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในเขตพื้นที่เหมาะสมแบบมีพันธะสัญญา กับสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่แปดริ้ว จำกัด

๓.๑๑ แนวทางบริหารจัดการพื้นที่การเลี้ยงกุ้งทะเล และปลาน้ำจืด เนื่องจากพื้นที่ทำการประมงของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเขตที่มีความเหมาะสมปานกลาง การเลี้ยงกุ้งทะเลรายใหญ่สามารถที่จะปรับสภาพให้สอดคล้องต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การนำเสนอโครงการจะเป็นลักษณะโครงการที่ดำเนินการในฟาร์มขนาดเล็ก และหากเป็นไปได้ควรดำเนินการในลักษณะที่ผสมผสานระหว่างการเลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาว) กับปลาเบญจพรรณ ที่จะทำให้เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพ โครงการที่จะดำเนินการคือ

- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาเบญจพรรณร่วมกับกุ้งขาวในบ่อดิน
- โครงการส่งเสริมมาตรฐาน GAP (Good Aquaculture Practice)
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลากระพง

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๑ จุดแข็ง (Strengths : S)

๑.๑.๑ จังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่ในท่าเล ที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ดี และกายภาพที่ดี เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนทำให้การผลิตได้เปรียบมากขึ้น ประกอบด้วย

- มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่ดี (พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๓๗.๗ % ของพื้นที่จังหวัด หรือประมาณ ๒,๐๔๒.๗ ตารางกิโลเมตร) เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีโครงสร้างของดินที่ดี มีแม่น้ำไหลผ่าน คือแม่น้ำบางปะกง นอกจากนี้ยังมีคลองธรรมชาติ อันเป็นสาขาของแม่น้ำบางปะกง ได้แก่ คลองท่าลาดในเขตอำเภอพนมสารคาม ซึ่งเกิดจากคลองสาขา คือ คลองระบม และ คลองสียัด อันมีต้นน้ำอยู่ทางตะวันออกของจังหวัดในเขตอำเภอสนามชัยเขต และยังมีคลองซึ่งเชื่อมโยงติดต่อกับกรุงเทพฯ และจังหวัดสมุทรปราการหลายแห่ง เช่น คลองสำโรง คลองแสนแสบ คลองท่าไข่ คลองบางขนาก และคลองประเวศบุรีรมย์ ซึ่งเป็นคลองที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญรองจากแม่น้ำบางปะกงทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ เช่น มะม่วง ข้าว พืชผัก เป็นต้น

- มีลักษณะของภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน คุณภาพดิน และความเหมาะสมในการเพาะปลูก

- มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล และแม่น้ำบางปะกง ซึ่งสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ทั้งสัตว์น้ำกร่อย และสัตว์น้ำจืด เช่น กุ้ง ปลากระพง เป็นต้น

- มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เพราะอยู่ใกล้แหล่งรวบรวม (มีแหล่งรับซื้อและสหกรณ์รวบรวมผลผลิต จำนวน ๘๐ แห่ง) และแหล่งจำหน่ายปัจจัยและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทำให้ได้เปรียบต้นทุนและค่าขนส่งต่าง ๆ

๑.๑.๒ มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้า มีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage) ได้แก่

- จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าที่มีชื่อเสียง และเป็นสินค้าเศรษฐกิจของประเทศ หลายชนิด เช่น ไข่ไก่ ไข่เนื้อ สุกร กุ้งทะเล ข้าว มันสำปะหลัง มะม่วง ปลากระพง ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งพืชอาหารและพืชพลังงานเพื่อการส่งออกหลายชนิดสินค้า

๑.๒ จุดอ่อน (Weakness : W)

๑.๒.๑ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตรหรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทราเปลี่ยนแปลงไป

- โครงสร้างอายุของเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น (ปัจจุบันมีกำลังแรงงาน อายุ ๑๖ ถึง ๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๔ ของประชากรทั้งจังหวัด มีอัตราการพึ่งพิงผู้สูงอายุต่อประชากรวัยแรงงานอัตรา ๑ ต่อ ๔.๒๓

และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต) ประกอบกับคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และมี การปรับเปลี่ยนจากการใช้แรงงานในครัวเรือนมาเป็นการจ้างแรงงานแทน

๑.๒.๒ ปัญหาด้านการบริหาร และจัดการการผลิต ได้แก่

- การบริหารจัดการการผลิตในฟาร์ม มีต้นทุนที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิต ที่แพงขึ้น เช่น ค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้น การขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงฟาร์ม การขาด การวางแผนการผลิตที่ดีและเหมาะสม

- ด้านการจัดการผลผลิต ได้แก่ การบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (Post Harvest) การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร ทั้งนี้การ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ผ่านมาและในอนาคตมีแนวโน้มที่ต้องผ่านกระบวนการรับรองมาตรฐาน ด้านสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช (SPS : The Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures) ในแต่ละชนิดสินค้า แต่ในกระบวนการจัดการในภาพรวมยังไม่สามารถสร้าง ความแตกต่างด้านราคาสินค้าได้อย่างชัดเจน เช่น การผลิตสินค้า GAP เป็นต้น ทำให้เกษตรกรบางส่วน ยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองมาตรฐาน

๑.๒.๓ ปัญหาการสร้างกลไกและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยังไม่มีบูรณาการ ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้กระบวนการส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาด ไม่มีความสอดคล้อง เกื้อกูล ตลอดทั้ง Value Chain

๑.๒.๔ ปัญหาการขาดความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกร ในการผลิตสินค้าเกษตร ปัจจุบันในท่ามกลางกระแสการปรับเปลี่ยนของกลุ่มทุนทางธุรกิจเกษตร ที่ใช้กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กติกาสากล มาใช้ในการบริหารจัดการผลิต และการรับซื้อผลผลิต เช่น การตรวจสอบย้อนกลับสินค้ามาเป็นข้ออ้างในการ ผลิตและการตลาด ทำให้เกษตรกรรายย่อยต้องเป็นเพียงผู้รับจ้างการผลิต ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างบทบาท ภาครัฐกิจให้กับเกษตรกร โดยการรวมกลุ่ม องค์กรและพัฒนาองค์ความรู้ให้อย่างต่อเนื่อง และใช้ระบบกลุ่ม เป็นตัวแทนเกษตรกรในการเจรจาต่อรองกับกลุ่มทุนทางธุรกิจเกษตร ในการผลิตหรือซื้อขายสินค้า และสืบเนื่องมาจากการที่กลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกร ความรู้ด้านการตลาดที่จะทำให้กลุ่มเข้มแข็ง

๑.๒.๕ ปัญหาด้านการกำกับ ดูแล สุขอนามัยของประชาชนในประเทศ การจัดการระบบการ เฝ้าระวัง การตรวจสอบย้อนกลับ และควบคุมคุณภาพการผลิตยังไม่ทั่วถึง ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการกำกับดูแล การเฝ้าระวัง และควบคุมคุณภาพการผลิต ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบที่กำหนดไว้

๑.๒.๖ เกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer คือ สามารถใช้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ มาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนการจัดการค้าและวิเคราะห์การตลาด ในรูปแบบของผู้ประกอบการการเกษตร (Entrepreneur) ไม่ใช่เกษตรกร (Farmer) แบบเดิม

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ฉะเชิงเทรา

๒.๑ โอกาส (Opportunities : O)

๒.๑.๑ ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้ท่าอากาศยานสากล โอกาสที่สำคัญของภูมิภาคนี้คือการเป็นแหล่งที่ตั้งของท่าอากาศยานสากลของประเทศ คือ สนามบินสุวรรณภูมิ สนามบินดอนเมือง และสนามบินอู่ตะเภา ซึ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศ และเป็นแหล่งขนถ่ายสินค้าเกษตรที่สำคัญ ทำให้สามารถลดต้นทุนค่าขนส่ง และเป็นผลดีในด้านการบริหารจัดการสินค้า

๒.๑.๒ ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้ท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่เป็นแหล่งขนถ่ายสินค้าเกษตร คือ ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

๒.๑.๓ ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาซึ่งมีการพัฒนาเส้นทางให้สามารถเชื่อมต่อค้าขายกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และเป็นเส้นทางหลักของภูมิภาค ในการเชื่อมโยงไปยัง กัมพูชา เวียดนาม และประเทศจีนตอนใต้

๒.๑.๔ มีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรต่าง ๆ

๒.๑.๕ การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลก เช่น การเปิดการค้าเสรี แบบพหุภาคี ทวิภาคี ความร่วมมือระดับประเทศกับประเทศต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS : Greater Mekong Subregion) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เป็นโอกาสต่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในจังหวัด

๒.๑.๖ อยู่ในภาคตะวันออกซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดในภูมิภาคอาเซียน ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจีนและอินเดียที่มีประชากรจำนวนมาก เป็นประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Growth Rate) ที่สูง กำลังซื้อสูง และเตรียมพัฒนาไปสู่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC : Eastern Economic Corridor) โดยภาคการเกษตรของจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับการผลักดันให้เป็นศูนย์กลางของผลผลิตการเกษตรและอาหารระดับพรีเมียม ในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต เป็นการต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ประชากรของจังหวัดฉะเชิงเทราที่คาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นประมาณ ๕ เท่า จำเป็นต้องมีความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security) โดยกลุ่มประชากรที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้จะเป็นแรงงานที่มีกำลังซื้อสูง

๒.๑.๗ มีนโยบาย/แผนงานด้านการพัฒนาของกระทรวงเกษตรที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม

- แผนงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- แผนงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- แผนงานบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)
- แผนงานเกษตรอินทรีย์
- แผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่
- แผนงานธนาคารสินค้าเกษตร
- แผนงานยกระดับสหกรณ์ให้เข้มแข็ง
- แผนการผลิตข้าวครบวงจร

- แผนงานที่ดินทำกิน/ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ ตาม ม๔๔
- แผนงานระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ
- แผนงาน Smart Farmer
- แผนงาน Smart Officer
- แผนงานพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

๒.๑.๘ มีแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยเป้าประสงค์คือเกษตรกรหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (รายได้ประชาชาติต่อหัวมากกว่า ๑๓,๐๐๐ เหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ ประมาณ ๓๙๐,๐๐๐ บาท/คน) และมีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเกษตรของประเทศ ตามแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ที่มุ่งเน้นในเรื่องความผาสุกของเกษตรกร รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น การเติบโตในภาคการเกษตร และการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์ โดยใช้ทรัพยากรการเกษตรให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๒ ภัยคุกคาม (Threats : T)

๒.๒.๑ สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง หรือน้ำท่วม (Elnino ,La nina) ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเสียหายและมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ลดลง

๒.๒.๒ ต่างประเทศมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) เพื่อกีดกันทางการค้าซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตร เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการในเรื่องแรงงานผิดกฎหมาย และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๒.๒.๓ การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่อาศัย ที่รุกเข้ามาในพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำการเกษตรทั้งด้านดินและแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลง อีกทั้งก่อให้เกิดมลภาวะต่อพืชที่ส่งผลกระทบต่อในด้านคุณภาพผลผลิตที่ลดลงโดยเฉพาะพื้นที่เกษตรปลอดภัย

๒.๒.๔ ต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๕ ธรรมชาติของราคาสินค้าเกษตรในแต่ละปีมีความผันผวนมาก เนื่องจากขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจโลก และปริมาณอุปทานในตลาดโลก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ควบคุมยาก

๒.๒.๖ ผลกระทบด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง จากการปรับเปลี่ยนไปสู่ภาคอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตด้านพืชและส่งผลกระทบต่อระบบน้ำในพื้นที่การเพาะเลี้ยงกุ้ง และปลา

ตารางที่ ๑๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑.๑.๑ จังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่ในท่าเล ที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ดี และกายภาพที่ดี เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนทำให้การผลิตได้เปรียบมากขึ้น ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่ดี (พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๓๗.๗ % ของพื้นที่จังหวัด หรือประมาณ ๒,๐๔๒.๗ ตารางกิโลเมตร) เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีโครงสร้างของดินที่ดี มีแม่น้ำไหลผ่าน คือแม่น้ำบางปะกง นอกจากนี้ยังมีคลองธรรมชาติ อันเป็นสาขาของแม่น้ำบางปะกง ได้แก่ คลองท่าลาดในเขตอำเภอพนมสารคาม ซึ่งเกิดจากคลองสาขา คือ คลองระบม และคลองสียัด อันมีต้นน้ำอยู่ทางตะวันออกของจังหวัดในเขตอำเภอสนามชัยเขต และยังมีคลองซึ่งเชื่อมโยงติดต่อกับกรุงเทพฯ และจังหวัดสมุทรปราการหลายแห่ง เช่น คลองสาโรง คลองแสนแสบ คลองท่าไข่ คลองบางขนาก และคลองประเวศบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นคลองที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญรองจากแม่น้ำบางปะกง ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ เช่น มะม่วง ข้าว พืชผัก เป็นต้น - มีลักษณะของภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน คุณภาพดิน และความเหมาะสมในการเพาะปลูก - มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล และแม่น้ำบางปะกง ซึ่งสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ทั้งสัตว์น้ำกร่อย และสัตว์น้ำจืด เช่น กุ้ง ปลากระพง เป็นต้น - มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เพราะอยู่ใกล้แหล่งรวบรวม (มีแหล่งรับซื้อและสหกรณ์รวบรวมผลผลิต จำนวน ๘๐ แห่ง) และแหล่งจำหน่ายปัจจัยและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ทำให้ได้เปรียบต้นทุนและค่าขนส่งต่าง ๆ <p>๑.๑.๒ มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้า มีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage) ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความเข้มแข็งทางด้านเกษตรกรรมปลอดภัยสูง เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีศักยภาพในการ 	<p>๑.๒.๑ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตรหรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทราเปลี่ยนแปลงไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างอายุของเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยสูง (ปัจจุบันมีกำลังแรงงาน อายุ ๑๖ ถึง ๕๙ ปีคิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๔ ของประชากรทั้งจังหวัด มีอัตราการพึ่งพิงผู้สูงอายุต่อประชากรวัยแรงงาน อัตรา ๑ ต่อ ๔.๒๓ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต)ขึ้นประกอบกับ คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการปรับเปลี่ยนการจัดการโดยใช้การจ้างแรงงานจ้างในการผลิตเป็นหลัก ซึ่งมีทั้งแรงงานจากการใช้เครื่องจักรกลแรงงานที่ใช้แรงงานคน โดยเป็นแรงงานภายในประเทศ และแรงงานต่างด้าว เมื่อภาครัฐมีนโยบายกำกับควบคุมแรงงานต่างชาติ ทำให้ส่งผลกระทบต่อแรงงานภาคเกษตรในพื้นที่ <p>๑.๒.๒ ปัญหาด้านการบริหาร และจัดการการผลิต ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารจัดการการผลิตในฟาร์ม มีต้นทุนที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิตที่แพงขึ้น เช่น ค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้น การขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงฟาร์ม การขาดการวางแผนการผลิตที่ดีและเหมาะสม - ด้านการจัดการผลผลิต ได้แก่ การบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (Post Harvest) การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร ทั้งนี้การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ผ่านมาและในอนาคตมีแนวโน้มที่ต้องผ่านกระบวนการรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS : The Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures) ในแต่ละชนิดสินค้า แต่ในกระบวนการจัดการในภาพรวมยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างด้านราคาสินค้าได้อย่างชัดเจน เช่น การผลิตสินค้า GAP เป็นต้น ทำให้เกษตรกรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองมาตรฐาน

<p>เลี้ยงประชากรในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น มะม่วง ไข่ไก่ ข้าว ปลากระพงสุกร ที่มีชื่อเสียงของประเทศ เป็นต้น</p>	<p>๑.๒.๓ ปัญหาการสร้างกลไกและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีการบูรณาการไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้กระบวนการส่งเสริมการผลิต การแปรรูปและการตลาด ไม่มีความสอดคล้อง เกื้อกูลตลอดทั้ง Value Chain</p> <p>๑.๒.๔ ปัญหาการขาดความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กรสถาบันเกษตรกร ในการผลิตสินค้าเกษตรปัจจุบันในท่ามกลางกระแสการปรับเปลี่ยนของกลุ่มทุนทางธุรกิจเกษตร ที่ใช้กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กติกาสากลมาใช้ในการบริหารจัดการผลิต และการรับซื้อผลผลิต เช่น การตรวจสอบย้อนกลับสินค้ามาเป็นข้ออ้างในการผลิตและการตลาด ทำให้เกษตรกรรายย่อยต้องเป็นเพียงผู้รับจ้างการผลิต ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างบทบาทภาคธุรกิจให้กับเกษตรกร โดยการรวมกลุ่ม องค์กรและพัฒนาองค์ความรู้ให้อย่างต่อเนื่อง และใช้ระบบกลุ่มเป็นตัวแทนเกษตรกรในการเจรจาต่อรองกับกลุ่มทุนทางธุรกิจเกษตร ในการผลิตหรือซื้อขายสินค้า และสืบเนื่องมาจากการที่กลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกร ความรู้ด้านการตลาดที่จะทำให้กลุ่มเข้มแข็ง</p> <p>๑.๒.๕ ปัญหาด้านการกำกับ ดูแล สุขอนามัยของประชาชนในประเทศ การจัดการระบบการเฝ้าระวัง การตรวจสอบย้อนกลับ และควบคุมคุณภาพการผลิตยังไม่ทั่วถึง ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการกำกับดูแล การเฝ้าระวัง และควบคุมคุณภาพการผลิต ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบที่กำหนดไว้</p> <p>๑.๒.๖ เกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer คือ สามารถใช้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ มาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจน การคาดการณ์และวิเคราะห์การตลาด ในรูปแบบของผู้ประกอบการการเกษตร (entrepreneur) ไม่ใช่เกษตรกร (Farmer) แบบเดิม</p>
---	---

ตารางที่ ๑๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา (ต่อ)

โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
<p>๒.๑.๑ รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบนเส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor โดยมีโครงการขนาดใหญ่ของประเทศมาดำเนินการหรือผ่านพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟรางคู่ เป็นต้น รวมทั้งตั้งอยู่ใกล้กับสนามบินสุวรรณภูมิและท่าเรือแหลมฉบังที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้ท่าอากาศยานสากล โอกาสที่สำคัญของภูมิภาคนี้คือการเป็นแหล่งที่ตั้งของท่าอากาศยานสากลของประเทศ คือ สนามบินสุวรรณภูมิ สนามบินดอนเมือง และสนามบินอุตะเกาซึ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศ และเป็นแหล่งขนถ่ายสินค้าเกษตรที่สำคัญ ทำให้สามารถลดต้นทุนค่าขนส่ง และเป็นผลดีในด้านการบริหารจัดการสินค้า</p> <p>๒.๑.๒ ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้จังหวัดสระแก้วซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาซึ่งมีการพัฒนาเส้นทางให้สามารถเชื่อมต่อค้าขายกับกลุ่มประเทศอินโดจีนและเป็นเส้นทางหลักของภูมิภาค ในการเชื่อมโยงไปยัง กัมพูชา เวียดนาม และประเทศจีนตอนใต้</p> <p>๒.๑.๓ การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลก เช่น การเปิดการค้าเสรี แบบพหุภาคี ทวิภาคี ความร่วมมือระดับประเทศกับประเทศต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS : Greater Mekong Subregion) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)</p> <p>๒.๑.๔ อยู่ในภาคตะวันออกซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดในภูมิภาคอาเซียนที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจีนและอินเดียที่มีประชากรจำนวนมาก เป็นประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Growth Rate) ที่สูงกำลังซื้อสูง และเตรียมพัฒนาไปสู่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC : Eastern Economic Corridor) โดยภาคการเกษตรของจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับการผลักดันให้เป็นศูนย์กลางของผลิตผลการเกษตรและอาหารระดับพรีเมียม ในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรม</p>	<p>๒.๒.๑ สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง หรือน้ำท่วม (El nino ,La nina) ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเสียหายและมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ลดลง</p> <p>๒.๒.๒ ต่างประเทศมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) เพื่อกีดกันทางการค้าซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าเกษตร เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการในเรื่องแรงงานผิดกฎหมาย และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น</p> <p>๒.๒.๓ การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่อาศัย ที่รุกเข้ามาในพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำการเกษตรทั้งด้านดินและแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลงอีกทั้งก่อให้เกิดมลภาวะต่อพืชที่ส่งผลกระทบต่อในด้านคุณภาพผลผลิตที่ลดลง โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรปลอดภัย</p> <p>๒.๒.๔ ต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะปัจจัยการผลิตอาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๒.๒.๕ ธรรมชาติของราคาสินค้าเกษตรในแต่ละปีมีความผันผวนมากเนื่องจากขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจโลก และปริมาณอุปทานในตลาดโลก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ควบคุมยาก</p> <p>๒.๒.๖ ผลกระทบด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง จากการปรับเปลี่ยนไปสู่ภาคอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตด้านพืชและส่งผลกระทบต่อระบบน้ำในพื้นที่การเพาะเลี้ยงกุ้ง และปลา</p>

<p>เป้าหมายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตเป็นการต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ประชากรของจังหวัดฉะเชิงเทราที่คาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นประมาณ ๕ เท่า จำเป็นต้องมีความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security) โดยกลุ่มประชากรที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้จะเป็นแรงงานที่มีกำลังซื้อสูง</p> <p>๒.๑.๕ มีนโยบาย/แผนงานด้านการพัฒนาของกระทรวงเกษตรที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร - แผนงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ - แผนงานบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) - แผนงานเกษตรอินทรีย์ - แผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ - แผนงานธนาคารสินค้าเกษตร - แผนงานยกระดับสหกรณ์ให้เข้มแข็ง - แผนการผลิตข้าวครบวงจร - แผนงานที่ดินทำกิน/ส.ป.ก.ยึดคืนพื้นที่ตาม ม.๔๔ - แผนงานระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ - แผนงาน Smart Farmer - แผนงาน Smart Officer - แผนงานพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร <p>๒.๑.๖ มีแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยเป้าประสงค์ คือเกษตรกรหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (รายได้ประชาชาติต่อหัวมากกว่า ๑๓,๐๐๐ เหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ ๓๙๐,๐๐๐ บาท/คน) และมีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเกษตรของประเทศ ตามแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่มุ่งเน้นในเรื่องความผาสุกของเกษตรกร รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น การเติบโตในภาคการเกษตรและการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์ โดยใช้ทรัพยากรการเกษตรให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน</p>	
--	--

๓. การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๑๖ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง (ภายใน)	W จุดอ่อน (ภายใน)
	<p>S๑. มีลักษณะทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ดีสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>S๒. มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้ามีสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญหลายชนิด</p>	<p>W๑. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม และแรงงานมีแนวโน้มอายุเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น</p> <p>W๒. ปัญหาด้านการบริหาร และจัดการการผลิต การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์และมาตรฐานของสินค้าเกษตร</p> <p>W๓. ปัญหาการสร้างกลไกและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (ขาดการบูรณาการ)</p> <p>W๔. ปัญหาการขาดความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกร และความรู้ด้านการตลาด</p> <p>W๕. ปัญหาด้านการกำกับ ดูแล สุขอนามัยของประชาชนในประเทศ การจัดการระบบการเฝ้าระวัง การตรวจสอบย้อนกลับ และควบคุมคุณภาพการผลิตยังไม่ทั่วถึง</p>

ตารางที่ ๑๖ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ (ต่อ)

O โอกาส (ภายนอก)	SO	WO
<p>O๑. รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบนเส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor โดยมีโครงการขนาดใหญ่ของประเทศมาดำเนินการหรือผ่านพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งตั้งอยู่ใกล้กับสนามบินสุวรรณภูมิและท่าเรือแหลมฉบังที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้ท่าอากาศยานสากล</p> <p>O๒. ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้จังหวัดสระแก้วซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาและเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งมีมูลค่าการค้าชายแดนขยายตัวในอัตราที่สูงหลังเปิด AEC</p> <p>O๓. การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลก เช่น การเปิดการค้าเสรี เป็นต้น</p>	<p>S๑O๑O๒O๔ ใช้ศักยภาพของทำเลที่ตั้งกำหนดตำแหน่งของจังหวัดเป็นจุดศูนย์กลางในการผลิตรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรในภูมิภาค</p> <p>S๒O๔O๕Q๖ พัฒนาระบบการผลิตเพื่อการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจรองรับนโยบายที่เกื้อหนุนการพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลกที่เกิดขึ้น</p>	<p>W๑O๑O๒O๓O๔ ทบทวนและจัดระบบกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage)</p> <p>W๒ O๑O๒O๓O๔ สร้างมูลค่าเพิ่มการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการแข่งขันรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลก เช่น มาตรฐานในการส่งออก</p> <p>W๓O๕O๖ ทบทวนกระบวนการมีส่วนร่วมและการบูรณาการเพื่อพัฒนาภาคการเกษตรให้เข้มแข็ง</p> <p>W๔O๑O๒O๓O๔ สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กรสถาบันเกษตรกรเพื่อผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการแข่งขันรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลกอย่างมืออาชีพ</p> <p>W๕O๓O๔O๕O๖ ทบทวน และสร้างมาตรการเฝ้าระวัง กำกับดูแลสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการแข่งขัน</p>

<p>๐๔. อยู่ในจุดยุทธศาสตร์ EEC ซึ่งมีแนวโน้มที่จะขยายตัวด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ อาหาร และ เกษตร ตลอดจนกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้น ๕ เท่า จากการขยายตัวจากแรงงานที่รองรับภาคอุตสาหกรรม</p> <p>๐๕. มีนโยบายด้านการพัฒนาของกระทรวงเกษตรที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม</p> <p>๐๖. มีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเกษตร ของประเทศที่สอดคล้องกับศักยภาพสินค้าจังหวัด</p>		
--	--	--

ตารางที่ ๑๖ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ (ต่อ)

Tภัยคุกคาม (ภายนอก)	ST	WT
<p>T๑. สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง</p> <p>T๒. ประเทศคู่ค้าให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องสุขอนามัยมากขึ้น ทำให้มี กติกา เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคมากขึ้น</p> <p>T๓. การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่อาศัย</p> <p>T๔. ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p>	<p>S๑S๒T๑T๒T๓ ศึกษาวิเคราะห์นโยบายสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่โดยใช้แผนที่ Zoning</p> <p>S๑S๒T๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ดิน น้ำ พันธุ์ดี</p> <p>S๑S๒T๕T๖ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสูง และการลดต้นทุนในการผลิต</p>	<p>W๑T๑T๒T๔T๕ ศึกษาความเหมาะสมในการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับแรงงานในพื้นที่ หรือ ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือเกษตรผสมผสาน</p> <p>W๒W๔T๓T๔T๕ ปรับรื้อ และพัฒนาระบบการมีส่วนร่วม และความเข้มแข็งของกลุ่มองค์กรสถาบันเกษตรกร</p> <p>W๓W๔T๕T๖ สร้างองค์ความรู้เชิงลึกด้านผลกระทบ</p>

<p>T๕. การขาดความรู้เชิงลึก ในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจของประชาคมโลกต่อการผลิตในปัจจุบันของผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>T๖. ผลกระทบด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง</p>		<p>ที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและประชาคมโลก เช่น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ-ปลายน้ำ</p>
---	--	---

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑. วิสัยทัศน์ (Vision) “มุ่งพัฒนาสินค้าเกษตรสู่เกษตรปลอดภัยภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาไปสู่ความยั่งยืน”

๒. พันธกิจ (Mission)

ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรเพื่อพัฒนาภาคการเกษตรให้ทันสมัย ปลอดภัย สร้างมูลค่าเพิ่ม และส่งเสริมด้านการตลาด ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓. เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๑. พัฒนาภาคการเกษตรให้ทันสมัย
๒. เกษตรกรมีรายได้ และคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน
๓. ผลิตสินค้าเกษตรให้มีความเพียงพอ และปลอดภัย รองรับการเปลี่ยนแปลงของเมืองในอนาคต

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue) ประกอบด้วย ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิต

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ บริหารจัดการปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้มีศักยภาพสูงสุด

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนพื้นที่ได้รับประโยชน์จากระบบชลประทาน (ไร่)
๒. จำนวนพื้นที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน(ไร่)
๓. จำนวนที่ดินเพื่อการเกษตรที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนา (ไร่)

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำชลประทานในพื้นที่
๒. พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานให้เต็มศักยภาพ
๓. ส่งเสริมการก่อสร้างแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน
๔. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรด้านดิน
๕. ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำและบริหารจัดการในพื้นที่
๖. การส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ๑. ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อรองรับ Thailand ๔.๐

ตัวชี้วัด

๑. ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต
๑. มีงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น
๒. ร้อยละของต้นทุนที่ลดลง

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมให้มีการนำงานวิจัย และนวัตกรรมมาปรับใช้ในการเกษตร
๒. ระบบการบริหารจัดการแปลงที่เหมาะสม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร/เกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer

๒. สถาบันเกษตรกรมีการดำเนินงานที่มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น

๑. จำนวนเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer (ราย)

๒. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน (แห่ง)

๑. พัฒนานองค์ความรู้ การบริหารจัดการ การทำธุรกิจ เพื่อให้ เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตร(Entrepreneur)

๒. ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

๑. ประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรของจังหวัดมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น (ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ไก่ มะม่วง กุ้งทะเล)

๒. ชีตความสามารถในการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรกรของจังหวัดเพิ่มขึ้น

๓. ร้านค้าจำหน่ายปัจจัยการผลิต สินค้าเกษตร และร้านอาหารที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยเพิ่มขึ้น

๔. มูลค่าของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น

๑. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) (แห่ง)

๒. ร้านค้าจำหน่ายปัจจัยการผลิต สินค้าเกษตร และร้านอาหารที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยเพิ่มขึ้น

๓. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ด้านการเกษตร (ร้อยละ)

๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมาตรฐาน GAP/GMP/HACCP เกษตรปลอดภัยสูง เกษตรอินทรีย์

๒. พัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงการตลาด

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

๑. พัฒนาสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

๒. มีตลาดสินค้าเกษตรที่รองรับสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานความปลอดภัย

๓. เตรียมความพร้อมสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต

รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น

๑. เสริมสร้างและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยให้มีความเข้มแข็ง

๒. การแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓. การเตรียมความพร้อมสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
๑. ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิต	๑.๑ บริหารจัดการปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้มีศักยภาพสูงสุด	๑.๑. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากระบบชลประทาน (ไร่)	๑๐๐,๐๐๐	๖,๗๕๐	๑๕๓,๐๐๐	๘,๒๐๐	๘,๒๐๐	๒๗๖,๑๕๐	๑.๑.๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำชลประทานในพื้นที่ ๑.๑.๒ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานให้เต็มศักยภาพ ๑.๒.๑ ส่งเสริมการก่อสร้างแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน ๑.๓.๑ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรด้านดิน
		๑.๒. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน (ไร่)	๒,๒๐๕	๗๕๐	๗๕๐	๗๕๐	๗๕๐	๕,๒๐๕	
		๑.๓. จำนวนที่ดินเพื่อการเกษตรที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนา (ไร่)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐	
๒. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตร	๒.๑. ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาและนวัตกรรมการเกษตรเพื่อรองรับ Thailand ๔.๐ ๒.๒. ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต	๒.๑. มีงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น(ผลิตภัณฑ์)	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕	๒.๑.๑ ส่งเสริมให้มีการนำงานวิจัยและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการเกษตร ๒.๒.๑ การส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี ๒.๒.๒ การบริหารจัดการแปลงที่เหมาะสม
		๒.๒. ร้อยละของต้นทุนที่ลดลง(ร้อยละ)	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๑๐๐	

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕			
๓. ส่งเสริมและ พัฒนาสถาบัน เกษตรกร/เกษตรกร ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	๓.๑. เกษตรกรได้รับการ พัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer	๓.๑ จำนวนเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer (ราย)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๒,๕๐๐	๓.๑.๑ ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	
	๓.๒. สถาบันเกษตรกรมี การดำเนินงานที่มี มาตรฐานเพิ่มขึ้น	๓.๒. จำนวนสถาบันเกษตรกร ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน (แห่ง)	๕	๕	๕	๕	๕	๒๕	๓.๑.๒ พัฒนาการความรู้ด้านการ ผลิต การจัดการฟาร์มเกษตรกร ๓.๒.๑ พัฒนาการความรู้ การ บริหารจัดการ การทำธุรกิจ เพื่อให้ เกษตรกร/ กลุ่มเกษตรกร เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร (Entrepreneur)	
๔. ส่งเสริมและพัฒนา สินค้าเกษตรให้ได้ มาตรฐานความ ปลอดภัย	๔.๑. ประสิทธิภาพการ ผลิตและการแปรรูป สินค้าเกษตรของจังหวัดมี คุณภาพและมาตรฐาน เพิ่มขึ้น (ข้าว ไข่ไก่ มะม่วง กุ้งทะเล)	๔.๑. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/ สถานประกอบการที่ได้รับการ รับรองมาตรฐานอาหาร ปลอดภัย (Food Safety) (แห่ง)	๑๐	๑๐	๑๕	๑๕	๑๕	๖๕	๔.๑.๑ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัยมาตรฐาน GAP/GMP/HACCP เกษตร ปลอดภัยสูง เกษตรอินทรีย์	
	๔.๒. ชีตความสามารถใน การเชื่อมโยงเครือข่ายการ ผลิตและการตลาดสินค้า เกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น	๔.๒. ร้านค้าจำหน่ายปัจจัย การผลิต สินค้าเกษตร และ ร้านอาหารที่ได้ มาตรฐานความปลอดภัย เพิ่มขึ้น(แห่ง)	๑๕	๑๕	๒๐	๒๐	๒๐	๙๐	๔.๒.๑ พัฒนาระบบการผลิตให้มี ประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง สิ่งแวดล้อม	

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		
๕. สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงการตลาด	๕.๓. ร้านจำหน่าย สินค้าเกษตร และร้านอาหารที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานความปลอดภัยเพิ่มขึ้น	๕.๓ จำนวนร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพปลอดภัย และได้มาตรฐาน (แห่ง)	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๓๕๐	๕.๓.๑ ส่งเสริมการจำหน่ายปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน
	๕.๔. มูลค่าของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น	๕.๔. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ด้านการเกษตร (ร้อยละ)	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๐	๕.๔.๑ ส่งเสริมการวางแผนการผลิตสินค้าเกษตรในเขตเกษตรเศรษฐกิจ
	๕.๑. พัฒนาสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น	๕.๑. รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น(ร้อยละ)	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๑๐๐	๕.๑.๑ เสริมสร้างและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยให้มีความเข้มแข็ง
	๕.๒. มีตลาดสินค้าเกษตรที่รองรับสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานความปลอดภัย								๕.๒.๑ การแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
	๕.๓. เตรียมความพร้อมสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต								๕.๓.๑ การเตรียมความพร้อมสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ล้านบาท

กลยุทธ์		แผนงาน/โครงการ	งบ ๖๑	งบ ๖๒	งบ ๖๓	งบ ๖๔	งบ ๖๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิต	งบ Function	โครงการการจัดการน้ำชลประทาน	๒๗๐.๐๐	๒๗๐.๐๐	๒๗๐.๐๐	๒๗๐.๐๐	๒๗๐.๐๐
		โครงการท่อลอดคลองต้นสำโรง (กม.๒+๘๐๐)	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐
		โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐
		โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐
		โครงการการพัฒนาที่ดินพื้นที่เฉพาะ	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐
		โครงการการรองรับเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและลดโลกร้อน	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐
		โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map	๐.๔๐	๐.๔๐	๐.๔๐	๐.๔๐	๐.๔๐
		โครงการการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑๒๖๐ ลบ.ม	๓.๗๐	๓.๗๐	๓.๗๐	๓.๗๐	๓.๗๐
		โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๒.๑๐	๒.๑๐	๒.๑๐	๒.๑๐	๒.๑๐
		โครงการจัดที่ดินและตรวจสอบที่ดิน	๐.๗๐	๐.๗๐	๐.๗๐	๐.๗๐	๐.๗๐
	งบจังหวัด	โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านวังซุง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	๗.๕๐	๗.๕๐	๗.๕๐	๗.๕๐	๗.๕๐
		โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบึงคลองตะเคียน	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
	งบกลุ่มจังหวัด	โครงการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรปลอดภัย	-	-	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐
		โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการผลิตอาหารปลอดภัยได้มาตรฐาน	-	-	๒๙.๐๐	๒๙.๐๐	๒๙.๐๐
	งบภาค	-					
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	งบ Function	โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญพืชเฉพาะพื้นที่	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	งบ ๖๑	งบ ๖๒	งบ ๖๓	งบ ๖๔	งบ ๖๕
	โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
	โครงการศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
	โครงการสร้างนิคมการเกษตร	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
	โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการขับเคลื่อนแผนแม่บทสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
	โครงการรณรงค์การปลูกหญ้าแฝก	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
	โครงการการพัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
	โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการแปรรูปผลไม้เพื่อเพิ่มมูลค่าภาคตะวันออก	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปาล์มน้ำมัน	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรสับปะรด	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า (ไม้ผล)	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยประกอบอาชีพเสริม	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่เฉพาะ	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการฟาร์มโคนมรุ่นใหม่ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
งบจังหวัด	โครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ล้มลุกมังฆวยตึกให้กับเกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา	-	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
งบกลุ่มจังหวัด	-	-	-	-	-	-
งบภาค	-	-	-	-	-	-

กลยุทธ์		แผนงาน/โครงการ	งบ ๖๑	งบ ๖๒	งบ ๖๓	งบ ๖๔	งบ ๖๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร/ เกษตรกรตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	งบ Function	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐
		โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๐.๖๓	๐.๖๓	๐.๖๓	๐.๖๓	๐.๖๓
		โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร	๐.๔๐	๐.๔๐	๐.๔๐	๐.๔๐	๐.๔๐
		โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐
		โครงการการพัฒนาหมอดินอาสาและหมอดินน้อย	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินเพื่อขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่ระบบอินทรีย์	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการสนับสนุนงานพัฒนาที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๖๐	๐.๖๐	๐.๖๐	๐.๖๐	๐.๖๐
		โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (อพสธ)	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการเพิ่มศักยภาพระบบงานเกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐
		โครงการฟื้นดินพระราชทาน	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๒๕
		โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการอาสาสมัครเกษตร	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐
		โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการการตรวจสอบบัญชีประจำปีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	โครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการผลิตและการตลาด และการติดตามหนี้ค้ำชำระเงินอื่นของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	
	โครงการส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง CPS	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	
	โครงการส่งเสริมความรู้ด้านการสหกรณ์แก่กลุ่มชาวบ้าน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	
	โครงการการคัดเลือกอาสาปศุสัตว์ดีเด่น ระดับเขต	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	

กลยุทธ์		แผนงาน/โครงการ	งบ ๖๑	งบ ๖๒	งบ ๖๓	งบ ๖๔	งบ ๖๕
	งบจังหวัด	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔.๖๓	๔.๖๓	๔.๖๓	๔.๖๓	๔.๖๓
	งบกลุ่ม						
	งบภาค						
ยุทธศาสตร์ ที่ ๔ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้ มาตรฐานความปลอดภัย	งบ						
	Function	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการการผลิตสินค้าข้าวได้รับการส่งเสริมและพัฒนา	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการวิจัยและพัฒนาข้าว	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการตรวจสอบปัจจัยการผลิต/ศัตรูพืชออกใบรับรองและควบคุมกำกับดูแล และพรบ.	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการสนับสนุนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการเตรียมความพร้อมเกษตรกรสู่มาตรฐาน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพน้ำนมเพื่อแก้ไขปัญหานมโรงเรียน	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
		โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจการปศุสัตว์อินทรีย์	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการฟาร์มโคนมได้รับการพัฒนาศักยภาพมีการบริหารจัดการที่ดี	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการการพัฒนาเครือข่ายการผลิต และการตลาดโคเนื้อ ระดับเขต	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		งบจังหวัด	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยสูง จังหวัดฉะเชิงเทรา	๖.๓	๑๐.๒๐	๑๐.๒๐	๑๐.๒๐
	งบกลุ่ม จังหวัด	-	-	-	-	-	
	งบภาค	-	-	-	-	-	

กลยุทธ์		แผนงาน/โครงการ	งบ ๖๑	งบ ๖๒	งบ ๖๓	งบ ๖๔	งบ ๖๕
ยุทธศาสตร์ ที่ ๕ สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและ เชื่อมโยงการตลาด	งบ Function	โครงการตลาดเกษตรกร	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐
		โครงการจัดเวทีการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยววิถีเกษตรและชุมชน	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐
	งบจังหวัด	-	-	-	-	-	
	งบกลุ่ม จังหวัด	โครงการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยและของดีเมืองแปดริ้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา	๑.๕๐	๑.๙๐	๑.๙๐	๑.๙๐	๑.๙๐
	งบภาค	-	-	-	-	-	

คณะผู้จัดทำ

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑.	นายพูลลาภ อุไรงาม	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา
๒.	นายจิรทัต สวรรคทัต	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
๓.	นางสาวธนาวดี มาระโกชน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๔.	นางสาวนัทธมน บุญเพ็ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
๕.	นางสาวพรพิมล เอี่ยมพินิจ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ภาคผนวก ก

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคที่สอดคล้องกับแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ภายใต้แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕)
ฉบับทบทวน

**แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคเหนือที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยง สู่อุตสาหกรรม
เกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง**

๑. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ที่มีศักยภาพทางการตลาด

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่ รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย การสร้างความแตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนการพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพและ เพิ่มมูลค่า และการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

๒. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

- **สาระสำคัญ** พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนาเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

- **สาระสำคัญ** เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิต ให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด ควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงศึกษาธิการ

๔. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

- **สาระสำคัญ** พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการตรวจติดตาม ตรวจสอบรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์ม/พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

ควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล ตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจ และการสนับสนุนกลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๕. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืน พัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ และยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร
- **หน่วยงาน** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๖. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรม ที่คำนึงถึงระบบนิเวศ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

- **สาระสำคัญ** ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือชุมชน ที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณภาพเฉพาะ รวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง โดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมีอาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม การแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๙. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- **สาระสำคัญ** วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ตลอดจน ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิต และการแปรรูป ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๐. แผนงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** ยกระดับคุณภาพมาตรฐานและการยอมรับของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งต้องมีการพัฒนาทั้งตัวมาตรฐาน กระบวนการตรวจรับรอง และการตรวจสอบย้อนกลับให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางและไม่เป็นภาระต้นทุนการผลิต โดยสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนพัฒนาระบบกระบวนการรับรองให้มีความรวดเร็วและระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบที่ต้นทาง
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๑. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่างๆ ผ่านการประชาสัมพันธ์ การแสดงสินค้า ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๒. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๓. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการ สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ และการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในด้านบัญชี การผลิต การควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตร

ในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๑๔. แผนงานการพัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์และระบบโลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตรจากชุมชน

- **สาระสำคัญ** ตลาดออนไลน์เป็นช่องทางใหม่ที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเสนอขายสินค้าได้ตรงถึงผู้ซื้อและผู้บริโภค และเรียนรู้เรื่องรสนิยมและความต้องการของผู้บริโภคเพื่อนำมาปรับการผลิตสินค้า อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักของเกษตรกรคือ การขนส่งสินค้าไปให้ถึงมือผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีการทดลองนำร่องและพัฒนานวัตกรรมสำหรับการสร้างระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรจากชุมชน

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

๑๕. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ และพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำ และผลิตภาพของน้ำเพื่อการเกษตร

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ **อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน**

๑. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการป้ดภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการ โดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูงและพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ ในพื้นที่กลุ่มลุ่มน้ำภาคเหนือ โดยเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือน บริหารน้ำ พื้นที่น้ำนอง ช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์ และการแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้งเชิงพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทาน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำการเกษตรยังชีพได้

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ พื้นที่ระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มา

ประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทลายป่า และ มีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)
-

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

๑. โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทานสู่ภัยแล้ง

- **สาระสำคัญ** ความต้องการใช้น้ำในภาคเกษตร โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ยังขาดแคลนน้ำอยู่และเป็นปัญหาความมั่นคงทางสังคม จำเป็นต้องมีแนวทางโครงการรองรับต่อการทำเกษตรยังชีพในพื้นที่นอกเขตชลประทานในรูปแบบต่างๆ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำ การฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่และการเติมน้ำ การสนับสนุนการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร การขุดสระน้ำในไร่ และการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยต้องจัดทำเป็นแผนบูรณาการ ๕ ปี จะเน้นดำเนินการในพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area base) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำเกษตรยังชีพได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหมู่บ้านที่ ขาดแคลนน้ำหน้าแล้ง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงและการปฏิรูป
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ และพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำ และผลิตภาพของน้ำเพื่อการเกษตร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบกรสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการและการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในด้านบัญชี การผลิต การควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๒. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่ รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย การสร้างความ

แตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนการพัฒนาทางวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่า และการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

๓. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

- **สาระสำคัญ** พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔. แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนระบบการตรวจสอบ และระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข

๕. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

- **สาระสำคัญ** เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๖. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

- **สาระสำคัญ** พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการตรวจติดตาม ตรวจรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์ม พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบ

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล ตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจ และการสนับสนุน
กลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยประยุกต์ใช้ องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบนิเวศ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

- **สาระสำคัญ** ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือชุมชน ที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ รวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง โดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ของสินค้า มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม การแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๐. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๑. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- **สาระสำคัญ** วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ตลอดจนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๒. แผนงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** ยกระดับคุณภาพมาตรฐานและการยอมรับของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งต้องมีการพัฒนาทั้งตัวมาตรฐาน กระบวนการตรวจสอบ และการตรวจสอบย้อนกลับ ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางและไม่เป็นภาระต้นทุนการผลิต โดยสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนพัฒนาระบบกระบวนการรับรองให้มีความรวดเร็ว และระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบที่ต้นทาง
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๓. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่าง ๆ ผ่านการประชาสัมพันธ์ การแสดงสินค้า ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค
 - **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
-

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานครที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๑. แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร ให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนระบบการตรวจสอบ และระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข

๒. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

- **สาระสำคัญ** เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด ควบคู่ไปกับการส่งเสริม ด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

- **สาระสำคัญ** ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือชุมชน ที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ รวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง โดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการ สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ และการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในการด้านบัญชีการผลิต การควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๕. แผนงาน การพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

- **สาระสำคัญ** สร้างและเพิ่มสมรรถนะของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตรในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการผลิต การแปรรูปและการตลาด รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญระดับสูงในการประยุกต์เทคโนโลยีเพื่อจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ใช้ในการประกอบการ การจัดการฟาร์ม การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ การพัฒนาโครงการและบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเกษตรกร (SMAEs - Small and Medium Agricultural Enterprises) ทั้งนี้ ด้วยการจัดตั้งสถาบันบ่มเพาะ ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อให้การฝึกอบรม การศึกษาประยุกต์วิธีปฏิบัติที่ดี และการบ่มเพาะองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๖. แผนงาน การวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิต การแปรรูปและยกระดับเกษตรกรและยกระดับประกอบการและธุรกิจการเกษตรแบบครบวงจรของห่วงโซ่คุณค่า

- **สาระสำคัญ** การวิจัยเพื่อสร้างความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อต่อยอดให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ทั้งด้านการผลิตและการแปรรูป รวมทั้งยกระดับให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า โดยจัดตั้งหน่วยประสานงานวิจัยเพื่อรับโจทย์การพัฒนาจากกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการ นำสู่การสืบค้นและพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม การทำงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการในการประเมินความเป็นไปได้ทางด้านการตลาดและด้านเทคโนโลยี การวิจัยทดลองและพัฒนา การสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การทดสอบตลาด ไปจนถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

๗. โครงการยกระดับและเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะแรงงาน รวมทั้งการเป็นผู้ประกอบการใหม่ เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพและสมรรถนะแรงงาน ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และรูปแบบการทำงานใหม่ และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการใหม่ ควบคู่กับการจัดทำมาตรฐานอาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน
- **หน่วยงานดำเนินงาน** กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สคช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘. โครงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะอาชีพและสร้างผู้ประกอบการยุคใหม่

- **สาระสำคัญ** จัดให้นักเรียนในระดับการศึกษาพื้นฐานได้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นเพื่อสร้างทักษะการทำงานด้วยตนเองและการมีความรู้คุณธรรม หัตถกรรม ช่างพื้นฐาน ดิจิทัลเทคโนโลยีเบื้องต้น และทักษะการจัดการเบื้องต้น จัดกลไกส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายคู่ขนานกับการเรียนอาชีวศึกษาระดับปวช.(ทวิศึกษา) เพื่อให้เยาวชนสามารถเข้าสู่ตลาดการทำงานและมีวุฒิวิชาชีพได้เร็วถ้าต้องการ แทนการสูญเสียจากการเรียนอุดมศึกษาที่ไม่มีตลาดแรงงานรองรับ รวมทั้งสร้างทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาอาชีพ เพิ่มจำนวนและโอกาสการเรียนรู้ต่ออาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และสร้างกำลังงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่เชื่อมต่อการการทำงาน โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาเรียนรู้และฝึกในสถานประกอบการผ่านระบบทวิภาคี นักศึกษาอุดมศึกษาเรียนรู้และฝึกในสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานจริง ผ่านระบบสหกิจศึกษา ระบบโรงเรียนฝึกทักษะวิศวกรรม บุคลากรในสถานศึกษาได้มีประสบการณ์ทำงานตรงกับบุคลากรในภาคการผลิต สนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมอาจารย์สายการศึกษาวិชาชีพที่ต้องการความรู้และสมรรถนะต่างจากสายวิชาการรวมถึงสร้างกลไกและเพิ่มแรงจูงใจสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้เพิ่มการทำงานกับสถานศึกษา
- **หน่วยงานดำเนินงาน** กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

๑. โครงการบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการ

- **สาระสำคัญ** เนื่องจากภัยพิบัติทางน้ำได้สร้างความเสียหายทั้งเศรษฐกิจสังคม และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจที่ผ่านมา ควรมีการจัดการเพื่อบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำ ให้ลดความเสียหายลง (ใน ๕ ปี ลดลงร้อยละ ๕๐ ในพื้นที่สำคัญ) จากฐานเฉลี่ย ๑๐ ปีที่ผ่านมาโดยจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยพื้นที่วิกฤติ ที่รวมยุทธศาสตร์ต่างๆ และภารกิจของหน่วยงาน (Function) ระดมในพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม ประกอบด้วย ดัดยอนน้ำหลาก ผันน้ำข้ามลุ่ม ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติ สิ่งกีดขวางทางน้ำ ระบบป้องกันชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วม พื้นที่ชะลอน้ำ สร้างคันกันน้ำ ระบบสูบน้ำ และมาตรการบริหารจัดการน้ำสภาวะต่างๆ เช่น ระบบประมวลผลและเตือนภัย การปรับตัวอยู่กับพื้นที่น้ำท่วมตามธรรมชาติ การปรับปรุงดินเพาะปลูกพืช การปรับเปลี่ยนใช้ที่ดิน ทั้งนี้ ในระยะ ๕ ปีแรกจะมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูงและพื้นที่ การแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area Base) โดยเฉพาะกลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยา และเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัย แจ้งเตือน บริหารน้ำ พื้นที่น้ำนอง ช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์ สำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญ (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑ ด้านความมั่นคง)
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๒. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ พื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทำลายป่า และมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

๓. โครงการการประเมินปริมาณและการบริหารจัดการขยะทะเล น้ำเสียและคราบน้ำมันตามหลักสากลและจัดทำแผนที่ระบุสถานการณ์ในไทย

- **สาระสำคัญ** ประเมินปริมาณและจัดทำแผนที่ระบุสถานการณ์และพื้นที่วิกฤต ด้านขยะทะเล น้ำเสียและคราบน้ำมันในทะเล จัดตั้งโมเดลบริหารจัดการขยะทะเล น้ำเสีย และคราบน้ำมัน ในพื้นที่อ่าวไทยตอนใน เร่งงานศึกษาวิจัยด้านขยะทะเลและผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกใช้แล้วทิ้ง
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
- **หน่วยงานสนับสนุน** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองทุนวิจัย สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๔. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางทะเลและภัยพิบัติ ด้วยการบูรณาการเครื่องมือเชิงพื้นที่แบบองค์รวม

- **สาระสำคัญ** จัดตั้งระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางทะเลและภัยพิบัติ โดยใช้การบูรณาการระบบข้อมูลเชิงพื้นที่และเทคโนโลยีด้านภูมิสารสนเทศทางทะเล เพื่อใช้สนับสนุนข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ตลอดจนบริหารจัดการในภาวะวิกฤตและภัยพิบัติ โดยเริ่มจากโมเดลในพื้นที่ที่มีความสำคัญ ได้แก่ อ่าวไทยตอนใน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
- **หน่วยงานสนับสนุน** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองทุนวิจัย สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๕. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ และพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำ และผลผลิตของน้ำเพื่อการเกษตร
 - **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
-

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

๑. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรกรรมยั่งยืน พัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ และยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

๒. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมิภาค
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

๓. โครงการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการดูแลรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและการสร้างความมั่นคงด้านเกษตรและอาหารแบบครบวงจร

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่จะช่วยดูแลฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศ ควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ปรับระบบการผลิตไปสู่การทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่างๆ ตามภูมิสังคมและระบบนิเวศของแต่ละพื้นที่ และพัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจต่างๆ ให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตการเกษตร จากเกษตรเคมีที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปสู่การทำเกษตร และอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนและความมั่นคงด้านเกษตรและอาหารในพื้นที่แบบครบวงจร รวมทั้งการทำศูนย์หรือ นิคมเกษตร-อาหารสีเขียวปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานในพื้นที่ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวได้
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุขกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และสถาบันการศึกษา

๔. แผนงานวางแผนและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร

- **สาระสำคัญ** ขยายช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง ทั้งในและต่างประเทศ ด้วยเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จะมาสนับสนุน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๕. แผนงาน การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (smart farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบกรสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ และการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในการด้านบัญชีการผลิต การควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๖. แผนงาน การพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

- **สาระสำคัญ** สร้างและเพิ่มสมรรถนะของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตรในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการผลิต การแปรรูปและการตลาด รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญระดับสูงในการประยุกต์เทคโนโลยีเพื่อจัดการห่วงโซ่การผลิตที่ใช้ในการประกอบการ การจัดการฟาร์ม การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ การพัฒนาโครงการและบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเกษตรกร (SMAEs - Small and medium agricultural enterprises) ทั้งนี้ ด้วยการจัดตั้งสถาบันบ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อให้การฝึกอบรม การศึกษาประยุกต์วิธีปฏิบัติที่ดี และการบ่มเพาะองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๗. แผนงานการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

- **สาระสำคัญ** การผลิตสินค้าเกษตรได้มากเกินความต้องการของตลาดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในสินค้าเกษตรเกือบทุกชนิด ส่งผลให้ราคาสินค้าตกต่ำและเกษตรกรขาดทุน เกิดปัญหาหนี้สินเป็นวงจรรอบาหว์ที่เกิดขึ้นแล้วซ้ำอีก แนวทางการแก้ปัญหาหลักคือการส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อดูดซับปริมาณสินค้าเกษตรวัตถุดิบออกจากตลาด ซึ่งจะช่วยทั้งการรักษาระดับราคาสินค้าเกษตรวัตถุดิบและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป โดยส่งเสริมและมีมาตรการจูงใจสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปสินค้าเกษตร การสนับสนุนช่องทางตลาดใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการขยายการลงทุนในกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์

๘. แผนงาน การพัฒนาช่องทางและศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรในระดับจังหวัดและอำเภอ

และคลัสเตอร์สินค้าเกษตร

- **สาระสำคัญ** ตลาดสินค้าเกษตรเป็นกลไกสำคัญที่กำหนดราคาและปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งส่งผลมากต่อกำไรขาดทุนของเกษตรกร จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและจัดการระบบและช่องทางตลาดทั้งที่เป็นตลาดขายส่ง ตลาดโมเดิร์นเทรด ตลาดผู้บริโภคระดับบน ไปจนถึงตลาดส่งออก โดยพัฒนาศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรระดับจังหวัด เพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้แก่เกษตรกร รวมถึงส่งเสริมการลงทุนและความร่วมมือของภาคเอกชน โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลักภาครัฐเป็นกลไกเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดกติกาค่าที่เป็นธรรมระหว่างผู้ผลิตและผู้ค้า

● **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพ
เพิ่มขึ้น

**๑. แผนงานการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีทั้งระบบให้เป็นไปตาม
มาตรฐานสากล**

- **สาระสำคัญ** จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ มีการจัดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ และจัดทำระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ โดยครอบคลุมกิจกรรมการจัดการมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน ชยะมูลฝอย การจัดการสารเคมีในภาคเกษตร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกฤษฎมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

**๒. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติ
แบบบูรณาการทั้งระบบ**

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการ โดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูง และพื้นที่การแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ และเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือน บริหารน้ำ พื้นที่น้ำนอง ช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์ และการแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานกฤษฎมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. แผนงานการบริหารจัดการมลพิษทั้งระบบ

- **สาระสำคัญ** จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) และลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้ง ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ อาทิ ภาษีสิ่งแวดล้อม (Green Tax) ค่าธรรมเนียมการระบายมลพิษ (Emission Fees) ค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ (Product Charge) และใช้เป็นงบประมาณในการบริหารจัดการมลพิษ ตลอดจน ยกเลิกหรือห้ามการผลิตและการนำเข้าสารเคมีอันตราย โดยประเมินความเสี่ยงและหลักเกณฑ์ตามแนวทางสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔. แผนงานการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เป็นไปตามภาคีความตกลงปารีสที่ต้องจัดทำเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด และพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลกิจกรรมในการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกจากหน่วยงานดำเนินงานหลักที่เกี่ยวข้อง ๕ ภาคส่วน ได้แก่ ภาคพลังงาน ภาคกระบวนการผลิต อุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ ภาคเกษตร ภาคการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและ

ป่าไม้ และจัดทำระบบการควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

๕. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ พื้นที่ระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทำลายป่าและมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานดำเนินงานหลัก เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- **หน่วยงานดำเนินงานสนับสนุน** กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงคมนาคม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๖. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ รวมทั้งเพื่อการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักของประชาชนถึงประโยชน์และร่วมกัน หวงแหนและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว โดยการจัดทำฐานข้อมูลและแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียวรายจังหวัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ

๗. โครงการพัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเมืองอุตสาหกรรม

ตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน มุ่งให้มีความเชื่อมโยงระหว่าง นิคมอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือชุมชนอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรม กับองค์กร หน่วยงานดำเนินงานหลักท้องถิ่น และชุมชนโดยรอบ ให้เจริญเติบโตไปด้วยกัน ภายใต้การกำกับสิ่งแวดล้อมที่ดี และการร่วมมือกันขับเคลื่อนอย่างจริงจังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและคนในพื้นที่ โดยพิจารณาถึงมิติความยั่งยืนทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีตัวชี้วัดมาตรฐานและการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากค่าประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ ซึ่งมีหน่วยงานดำเนินงานหลักกำกับและรับรองมาตรฐานอย่างน้อย ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับโรงงานอุตสาหกรรม โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระดับนิคมอุตสาหกรรม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และระดับเมืองอุตสาหกรรม โดยกระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานดำเนินงานหลักอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีโรงงาน นิคม และเมือง ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนด

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย
- ๘. แผนงานการบริหารจัดการน้ำ**
- **สาระสำคัญ** พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการผลิตน้ำอุปโภค/บริโภค ลดความเสียหาย ความรุนแรงของภัยพิบัติ (น้ำท่วม/น้ำแล้ง และน้ำเสีย) และจัดทำ Big Data ด้านน้ำ เพื่อการบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะ
 - **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
-

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคใต้ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

๑. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่ รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย การสร้างความแตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนการพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่า และการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย

๒. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

- **สาระสำคัญ** พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ไปถึงผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศ และการส่งออก สู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนใน การพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

- **สาระสำคัญ** เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้าน การผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด ควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

- **สาระสำคัญ** พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการตรวจติดตาม ตรวจสอบรับรองฟาร์มที่ผ่าน การรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์มพื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล

ตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจ และการสนับสนุนกลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๕. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรมั่งคั่ง พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ และยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๖. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบนิเวศ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และยกระดับ

ไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

- **สาระสำคัญ** ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือชุมชน ที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูป สร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ รวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง โดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูป ส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๙. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- **สาระสำคัญ** วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ตลอดจน ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูป ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่จะเป็นโยบายขึ้นต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๐. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบกรสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ และการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในด้านบัญชีการผลิต การควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนา การจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑. แผนงานการบริหารจัดการน้ำ

- **สาระสำคัญ** พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการผลิตน้ำอุปโภค/บริโภค ลดความเสียหาย ความรุนแรงของภัยพิบัติ (น้ำท่วม/น้ำแล้ง และน้ำเสีย) และจัดทำ Big Data ด้านน้ำ เพื่อการบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการ

๒. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการ โดยมุ่งเน้นพื้นที่ ที่มีความเสียหายสูง และพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้งเชิงพื้นที่ อย่างเป็นระบบในพื้นที่กลุ่มลุ่มน้ำภาคใต้ โดยเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือน บริหารน้ำ พื้นที่น้ำนอง ช่วยเหลือระหว่าง และหลังเหตุการณ์ และการแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้งเชิงพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้าน นอกเขตชลประทานสามารถทำเกษตรยังชีพได้
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๓. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ และพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำ และผลิตภาพของน้ำเพื่อการเกษตร
 - **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
-

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคใต้ชายแดนที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้าง ความมั่นคงให้กับภาคการผลิต

๑. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่ รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย การสร้างความแตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่า และการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย

๒. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

- **สาระสำคัญ** พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ไปถึงผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่เชื่อมโยงกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

- **สาระสำคัญ** พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมถึง การตรวจติดตาม ตรวจสอบรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์ม/พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล ตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจ และการสนับสนุนกลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๔. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรกรรมยั่งยืน พัฒนาเกษตรกรปราดเบรื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหาร

จัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ และยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๕. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรม ที่คำนึงถึงระบบนิเวศ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ การส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๖. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และยกระดับ

ไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

- **สาระสำคัญ** ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือชุมชน ที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ รวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง โดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๗. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- **สาระสำคัญ** วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ตลอดจน ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิต และการแปรรูป ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๙. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่างๆ ผ่านการประชาสัมพันธ์ การแสดงสินค้า ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๐. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑. แผนงานพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ตลอดจนสร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

- **สาระสำคัญ** พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการการผลิตในแปลงเกษตรเป็นการปฏิรูปภาคเกษตร ส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ เพิ่มพูนศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีการเกษตร ใช้องค์ความรู้ประกอบในการตัดสินใจ มีวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ การปฏิวัติภาคเกษตรสู่ยุคดิจิทัล และพัฒนาโมเดลประมวผลด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่มีความแม่นยำ

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๒. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการทำเกษตรดั้งเดิมไปสู่เกษตรอัจฉริยะ

- **สาระสำคัญ** สนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลการเกษตรในการบริหารจัดการการเกษตร และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลต่างๆ รวมถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการทางการเกษตรให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินธุรกิจ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรอัจฉริยะสู่ความเป็นมืออาชีพ และส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรมีการวางระบบการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการตลาด จนถึงเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรควบคู่ไปกับเทคโนโลยีดิจิทัล ร่วมกับข้อมูลต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนและผลักดันเกษตรกรอัจฉริยะที่นำฐานข้อมูลพื้นฐานมาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการผลิต การตลาด มีการใช้เทคโนโลยีระบบสารสนเทศเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยการเรียนรู้ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้สะดวกต่อการเรียนรู้หรือระบบสื่อสารอื่นๆ และอินเทอร์เน็ตบนมือถือ รวมทั้งมีการซื้อขายสินค้าผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทั้งภาคการผลิต และผลิตผลมีมาตรฐาน คุณภาพ และปลอดภัยกับผู้บริโภค

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

**๑๓. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำ
ในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ**

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการ โดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูง และพื้นที่การแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในพื้นที่ กลุ่มลุ่มน้ำหลักในภาคใต้ชายแดน โดยเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือน บริหารน้ำ พื้นที่น้ำนองช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์ และการแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำการเกษตรยังชีพได้
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานนายกรัฐมนตรี และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๔. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ พื้นที่ระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทำลายป่า และมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

๑๕. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการ สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ และการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในการด้านบัญชีการผลิต การควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๑๖. แผนงานการพัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์และระบบโลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตรจากชุมชน

- **สาระสำคัญ** ตลาดออนไลน์เป็นช่องทางใหม่ที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเสนอขายสินค้าได้ตรงถึงผู้ซื้อและผู้บริโภค และเรียนรู้เรื่องรสนิยมและความต้องการของผู้บริโภคเพื่อนำมาปรับการผลิตสินค้า อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักของเกษตรกรคือการขนส่งสินค้าไปให้ถึงมือผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีการทดลองนำร่องและพัฒนานวัตกรรมสำหรับการสร้างระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรจากชุมชน

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

๑. โครงการยกระดับและเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะแรงงาน รวมทั้งการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพและสมรรถนะแรงงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และรูปแบบการทำงานใหม่ และ ทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการใหม่ ควบคู่กับ การจัดทำมาตรฐานอาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพใหม่ๆ เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. โครงการบริหารจัดการแรงงานไทยและข้ามชาติที่มีฝีมือและทักษะสูง และแรงงานพื้นฐาน

- **สาระสำคัญ** พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีทักษะสูงและแรงงานพื้นฐานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพรองรับการพัฒนาประเทศให้พร้อมกับการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ทั้งการสนับสนุน การนำเข้าแรงงานทักษะสูงและเพื่อทดแทน การขาดแคลนแรงงาน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

๔. โครงการแกนนำเยาวชนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ตามบริบทอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและ

กลุ่มจังหวัด

- **สาระสำคัญ** สร้างและพัฒนาแกนนำเยาวชน การเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ที่คำนึงถึงบริบทการพัฒนาเชิงพื้นที่ อัตลักษณ์ของท้องถิ่น กลุ่มจังหวัด เพื่อขยายผลการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนและประชาชนในชุมชนท้องถิ่นให้ตระหนักถึงความสำคัญและมีทักษะในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การทำงานและการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) และภาคเอกชน

๕. โครงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะอาชีพและสร้างผู้ประกอบการยุคใหม่

- **สาระสำคัญ** จัดให้นักเรียนในระดับการศึกษาพื้นฐานได้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นเพื่อสร้างทักษะการทำงานด้วยตนเองและการมีความรู้คุณธรรม หัตถกรรม ช่างพื้นฐาน ดิจิทัลเทคโนโลยีเบื้องต้น และทักษะการจัดการเบื้องต้น จัดกลไกส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายคู่ขนานกับการเรียนอาชีวศึกษาระดับ ปวช. (ทวิศึกษา) เพื่อให้เยาวชนสามารถเข้าสู่ตลาดการทำงานและมีวุฒិวิชาชีพได้เร็ว รวมทั้งสร้างทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาอาชีพ เพิ่มจำนวนและโอกาสการเรียนรู้ต่อ

อาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และสร้างกำลังงานในทิศทางที่ประเทศมีความต้องการ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา จัดการศึกษาที่เชื่อมต่อการทำงาน โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาเรียนรู้และฝึกในสถานประกอบการผ่านระบบทวิภาคี นักศึกษาอุดมศึกษาเรียนรู้และฝึกในสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานจริง

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) และภาคเอกชน

๖. โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนความต้องการชุมชน ใช้สภาพัฒนศึกษาตำบลเป็นกลไกในการวางระบบการจัดสรรทรัพยากรที่สอดคล้องกับความต้องการอย่างเหมาะสม และสร้าง ความมั่นคงปลอดภัย ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี โดยยึดหลักความพอเพียง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งสนับสนุนสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
 - **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์อำนวยการจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)
-

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ที่ ๒ /๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อดำเนินการและปฏิบัติงานพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เชื่อมโยงการตลาดนำการผลิตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการแบบบูรณาการอย่างมีเอกภาพในจังหวัด ตอบสนองนโยบายรัฐบาล และส่งผลสัมฤทธิ์สู่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่มากขึ้น อาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไข เพิ่มเติม ประกอบมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ยกเลิกคำสั่ง คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ดังกล่าวข้างต้น และให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดขึ้นใหม่ มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนหน่วยทหารกองทัพบกในพื้นที่ หรือผู้แทนกองอำนวยการ รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ในจังหวัด	อนุกรรมการ
๓. ปลัดจังหวัด	อนุกรรมการ
๔. หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	อนุกรรมการ
๕. ท้องถิ่นจังหวัด	อนุกรรมการ
๖. พาณิชย์จังหวัด	อนุกรรมการ
๗. อุตสาหกรรมจังหวัด	อนุกรรมการ
๘. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด	อนุกรรมการ
๙. ประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๐. ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๑. ประธานหอการค้าจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสถาบันการศึกษาด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๔. ประมงจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๕. ปศุสัตว์จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนหน่วยงานกรมการข้าวที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนหน่วยงานกรมวิชาการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนหน่วยงานกรมหม่อนไหมที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัด	อนุกรรมการ

๒๐. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๑. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๒. เกษตรจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๓. สหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๔. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์	อนุกรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร/ผู้แทนที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน ๒ ท่าน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง	อนุกรรมการ
๒๙. ประธานกรรมการบริษัท ประชาธิปไตยร่วมใจจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	อนุกรรมการ
๓๐. ประธานสมาพันธ์ SME ไทย จังหวัด	อนุกรรมการ
๓๑. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบาย (Agenda) และแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขับเคลื่อนภาคการเกษตรของประเทศไทย ให้เป็นไปตามของนโยบายของรัฐบาล
๒. ทำหน้าที่เป็นกลไกในการกำกับ ดูแล ขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาจังหวัดนั้นๆ
๓. ประสานการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด (Area-based) กับหน่วยงานรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง
๔. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามนโยบายที่สำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด
๕. สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๖. แต่งตั้งคณะทำงาน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและเหมาะสม
๗. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายเกษรา บุญราช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ จ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

(๓) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๒ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนการปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวง โดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรีสำหรับใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของกระทรวง

(๒) พัฒนาศาสตร์การปกครองของกระทรวง

(๓) แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ โครงการ และโครงการพิเศษ

(๔) ดำเนินการและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานเกี่ยวกับกิจการด้านการเกษตรต่างประเทศ

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

(๖) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและพัฒนาบุคลากรของกระทรวง

(๗) ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๘) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร

(๙) ปฏิบัติการทำฝนและพัฒนาเทคโนโลยีการทำฝนเพื่อการเกษตร การอุปโภค การบริโภค และการเก็บกักน้ำ และปฏิบัติงานด้านการบินและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเกษตร

(๑๐) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับหม่อนและไหม

(๑๑) ดำเนินการบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(๑) กองกลาง

(๒) กองการเจ้าหน้าที่

(๓) กองเกษตรสารสนเทศ

(๔) กองคลัง

- (๕) กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
- (๖) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๗) สถาบันเกษตรราชการ
- (๘) สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- (๙) สำนักกฎหมาย
- (๑๐) สำนักการเกษตรต่างประเทศ
- (๑๑) สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
- (๑๒) สำนักตรวจราชการ
- (๑๓) สำนักตรวจสอบภายใน
- (๑๔) สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
- (๑๕) สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
- (๑๖) สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร
- (๑๗) สำนักพัฒนาระบบบริหาร

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ข้อ ๔ กองกลาง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของสำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดของสำนักงาน

ปลัดกระทรวง

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ

มอบหมาย

ข้อ ๕ กองการเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนงานและการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน

ปลัดกระทรวงและกระทรวง เว้นแต่การฝึกอบรม

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยและพัฒนาระบบคุณธรรมของสำนักงาน ปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๖ กองเกษตรสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์การปฏิบัติราชการ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

(๒) เผยแพร่กิจกรรม ความรู้ และความก้าวหน้าทางการเกษตร รวมทั้งจัดระบบข้อมูล ข่าวสารของราชการเพื่อประชาชน

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๗ กองคลัง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงานปลัดกระทรวง และที่ราชพัสดุที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๘ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวนโยบาย มาตรการ และแผนงานเพื่อการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับระดับการพัฒนาในแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) ประสานงานและเชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนา เอกชน องค์กรเกษตรกร และเกษตรกร ในการดำเนินงานด้านนวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้เกิดระบบการพัฒนา เกษตรกรรมยั่งยืน

(๓) สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือให้เกิดผลงานด้านเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร ด้านนวัตกรรมทางการเกษตร องค์กรความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร พัฒนาเอกชน องค์กรเกษตรกร และเกษตรกร เพื่อการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในแนวทางพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืน

(๔) เป็นผู้แทนกระทรวงในการประชุมและการนำเสนอแนวทางการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวง

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

(๓) พัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์และเครือข่าย รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำและฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ สถาบันเกษตรราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาระบบ รูปแบบ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาข้าราชการของกระทรวง

(๒) เป็นองค์กรในการบริการทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาข้าราชการระดับสูงและทรัพยากรบุคคลของกระทรวง

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนงานและโครงการพัฒนาหม่อนและไหม ให้เป็นไปตามนโยบาย

(๒) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาการผลิตเกี่ยวกับหม่อนและไหมให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

(๓) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาการตลาดและเศรษฐกิจของหม่อนและไหม

(๔) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนและไหม

(๕) ให้คำปรึกษาแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิทยาการด้านหม่อนและไหม แก่เกษตรกร ภาคเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการคุ้มครองไหมไทย

(๗) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศด้านหม่อนและไหม

(๘) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และออกใบรับรองมาตรฐานผ้าไหมไทยและผลิตภัณฑ์จากหม่อนและไหม

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบ ศึกษา วิเคราะห์ ปรับปรุง และแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้คำปรึกษาแนะนำเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง หน่วยงานในสังกัดกระทรวง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๓) เป็นศูนย์กลางข้อมูลกลางด้านกฎหมายของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๔) ดำเนินการด้านนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๕) ดำเนินการและเป็นหน่วยงานกลางในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ติดตาม และให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทางปกครองและความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๓ สำนักการเกษตรต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศ

(๒) ทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการประสานงานกับองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

(๓) เป็นหน่วยงานหลักในการติดต่อประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศด้านการเกษตร ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) เป็นศูนย์ข้อมูลความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศและประชาสัมพันธ์ผลงานด้านการเกษตรต่างประเทศ

(๕) เป็นหน่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารงานของสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง

(๖) อำนวยความสะดวกและบริหารงานพิธีการทางการทูตของกระทรวง

(๗) เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้แทนกระทรวงในเวทีนานาชาติ

(๘) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำร่าง และเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศต่าง ๆ และประสานการดำเนินการตามความตกลง รวมทั้งให้คำปรึกษาในการพิจารณาจัดทำความตกลงกับต่างประเทศ

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงานตามนโยบายด้านการเกษตรต่างประเทศ ของกระทรวง

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามนโยบาย มาตรการ และภาวะความเคลื่อนไหวทางการเกษตรในต่างประเทศ

(๓) เป็นผู้แทนกระทรวงในการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางด้านมาตรการที่มีใช้ภายในของสินค้าเกษตร และร่วมมือและให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรระหว่างประเทศ

(๔) เป็นผู้แทนประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมประชุมเจรจาในองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศ และระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเกษตรตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวง

(๕) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศและระหว่างประเทศ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรของไทย

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๕ สำนักตรวจราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนการตรวจราชการประจำปีของกระทรวง
- (๒) สนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจราชการกระทรวงในการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง เพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ และให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่กำหนด
- (๓) ประสานงานและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง
- (๔) ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของส่วนราชการตามแผนการตรวจราชการ
- (๕) ประสานงานการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงจากการตรวจราชการ
- (๖) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจราชการ
- (๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖ สำนักตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) สอบทานและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของนโยบาย ยุทธศาสตร์ ระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ และเสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล
- (๒) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการเงินและการบัญชี ผลการดำเนินงาน กระบวนการทำงาน ระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สิน และการปฏิบัติตามมาตรฐาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของทางราชการ
- (๓) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะ
- (๔) ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความเห็นเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในต่อปลัดกระทรวง ผู้ตรวจสอบภายในกรม หน่วยรับตรวจ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๕) ประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบในภาพรวมของกระทรวง และจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

(๗) สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ประสานงาน รวบรวมข้อมูล และสรุปผลการสอบทานระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการดำเนินการด้านการเงินในภาพรวมของกระทรวง รวมทั้งจัดทำรายงานสรุปการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง

(๘) ปฏิบัติงานตรวจสอบอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงหรือคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๗ สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะในการกำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนงานการให้ความช่วยเหลือสถาบันเกษตรกร เกษตรกร หรือผู้ยากจน ต่อคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร หรือคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน

(๔) เป็นศูนย์กลางของกระทรวงในการรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร ประสานการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชน และการแก้ไขปัญหาการชุมนุมร้องเรียนของเกษตรกรและผู้ยากจน

(๕) ดำเนินการเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการให้ความช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชนและการชุมนุมร้องเรียนของเกษตรกร รวมทั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศในการรวบรวมจัดทำฐานข้อมูล รายงาน สถิติผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือสถาบันเกษตรกร เกษตรกร และผู้ยากจน

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๘ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติราชการ ของสำนักงานปลัดกระทรวง รวมทั้งบูรณาการแผนงานโครงการตามนโยบาย

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ รวมทั้งประสานติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงในโครงการดังกล่าว

(๓) วิเคราะห์และจัดทำงบประมาณ และเสนอแนวทางการจัดสรรงบประมาณประจำปี รวมทั้งติดตามเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวง

(๔) วิเคราะห์แผนงานและงบประมาณ จัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณ และติดตามการดำเนินงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับงานป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ และการช่วยเหลือเกษตรกร ที่ประสบภัยธรรมชาติ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๑๙ สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานการทำฝนเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรและผู้ใช้ทั่วๆไปและเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ ในพื้นที่การเกษตรและเขื่อนเก็บกักน้ำ

(๒) ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการทำฝน

(๓) ปฏิบัติงานด้านการบินและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเกษตร

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๒๐ สำนักพัฒนาระบบบริหาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา เสนอแนะ ให้คำปรึกษา และประสานงานเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างส่วนราชการ และระบบงาน และการปรับปรุงบทบาทและภารกิจของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง

(๒) จัดทำแผนพัฒนาระบบราชการของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้ส่วนราชการในกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง ให้มีการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) ผลักดันการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐและนวัตกรรมอื่น

(๕) ปรับปรุงรูปแบบ กลไก วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการทำงาน และส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมระดับองค์กร

(๗) ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบระดับองค์กร

(๘) วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาาระบบราชการ

(๙) ศึกษา เสนอแนะ ประสาน และจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ รวมทั้งถ่ายทอดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกระทรวง กลุ่มภารกิจ และสำนักงานปลัดกระทรวง

(๑๐) บริหารจัดการระบบการวัดผลการดำเนินงานของกระทรวง กลุ่มภารกิจ และสำนักงานปลัดกระทรวง

(๑๑) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของกระทรวง กลุ่มภารกิจ และสำนักงานปลัดกระทรวง

(๑๒) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

(๑๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้า แผนบูรณาการการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด กำกับการบูรณาการ และติดตามการใช้งบประมาณของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

(๓) กำกับ ดูแล ควบคุม ประสาน ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด

(๔) ดำเนินงานโครงการพิเศษ โครงการในพระราชดำริ งานช่วยเหลือเกษตรกร งานภัยพิบัติ การเตือนการระบาดของศัตรูพืช และเตือนภัยสินค้าเกษตรในจังหวัด

(๕) กำกับดูแล ควบคุม และพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

(๖) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้เป็นศูนย์ข้อมูลและศูนย์แม่ข่ายข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

(๗) กำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๘) ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ธีระ วงศ์สมุทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยปรับปรุงกองนิติการเป็นสำนักกฎหมาย กองการเกษตรต่างประเทศเป็นสำนักการเกษตรต่างประเทศ กองตรวจและประสานราชการเป็นสำนักตรวจราชการ กลุ่มตรวจสอบภายในเป็นสำนักตรวจสอบภายใน กลุ่มพัฒนาระบบบริหารเป็นสำนักพัฒนาระบบบริหาร ปรับปรุงและแยกภารกิจของสำนักแผนงานและโครงการพิเศษเป็นสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียนและสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะทำให้การปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (๑๐) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก (๘) ของ ก. ราชการบริหารส่วนกลาง ของข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ธีระ วงศ์สมุทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มีการยกฐานะสถาบันหม่อมใหม่ แห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขึ้นเป็นกรมหม่อมใหม่ ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลเรื่องหม่อมใหม่ทั้งระบบ สมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ โดยตัดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับหม่อมใหม่ของสถาบันหม่อมใหม่แห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ออกจากสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (๙) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก (๑๖) ของ ก. ราชการบริหารส่วนกลาง ของข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๑๙ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ยุคล ลี้มแหลมทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มีการยกฐานะสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขึ้นเป็นกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติการฝนหลวงและการบินเกษตรทั้งระบบ สมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยตัดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวงและการบินเกษตร ของสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ออกจากสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓/๑ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

“ข้อ ๓/๑ ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เพื่อทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกระทรวง รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะแก่ปลัดกระทรวงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อปลัดกระทรวง

(๒) ประสานงาน เร่งรัด และกำกับให้ส่วนราชการในสังกัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการ

(๓) รับข้อร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการ และส่งต่อไปยังส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

(๕) ประสานงาน เร่งรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๓) และ (๔) และร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัดและการคุ้มครองจริยธรรม เสนอต่อปลัดกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก (๗) ของข้อ ๒๐ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ยูล ลิมแหลมทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มี ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ ในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม อันจะทำให้การปฏิบัติราชการมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งตัดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและการส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรมของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้าน การทุจริตออกจากสำนักพัฒนาระบบบริหารเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้